

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. ZA I KWARTAŁ 2018 ROKU

WYBRANE DANE FINANSOWE	l kwartał	w tys. zł I kwartał	l kwartał	w tys. euro*** I kwartał
WIDRANE DANET MANGOWE	narastająco	narastająco	narastająco	narastająco
	okres	okres	okres	okres
	od 01/01/18 do 31/03/18	od 01/01/17 do 31/03/17	od 01/01/18 do 31/03/18	od 01/01/17 do 31/03/17
dane dotyczące skróconego śródrocznego				uo 31/03/11
Przychody z tytułu odsetek	312 557	312 330	74 803	72 819
Przychody z tytułu opłat i prowizji	163 515	155 342	39 133	36 218
Zysk brutto	196 651	75 119	47 064	17 514
Zysk netto	145 842	42 656	34 904	9 945
Całkowite dochody	232 697	74 410	55 690	17 349
Zmiana stanu środków pieniężnych	3 774	1 616 084	903	376 789
Aktywa razem*	44 483 343	43 037 596	10 569 881	10 318 539
Zobowiązania wobec banków*	3 221 301	1 568 376	765 427	376 028
Zobowiązania wobec klientów*	31 324 123	32 136 698	7 443 061	7 704 979
Kapitał własny	7 096 000	6 864 860	1 686 111	1 626 821
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	124 186	123 854
Liczba akcji (w szt.)	130 659 600	130 659 600	130 659 600	130 659 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/euro)	54,31	52,54	12,90	12,45
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)*	17,3	17,9	17,3	17,9
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/euro)	1,12	0,33	0,27	0,08
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł/euro)	1,12	0,33	0,27	0,08
dane dotyczące skróconego śródroczneg	o jednostkowego s	prawozdania finans	sowego	
Przychody z tytułu odsetek	312 271	312 017	74 735	72 746
Przychody z tytułu opłat i prowizji	152 004	141 934	36 379	33 092
Zysk brutto	195 206	71 381	46 718	16 642
Zysk netto	144 837	39 630	34 663	9 240
Całkowite dochody	231 677	71 612	55 446	16 696
Zmiana stanu środków pieniężnych	3 768	1 616 083	902	376 788
Aktywa razem*	44 302 149	42 863 964	10 526 826	10 276 910
Zobowiązania wobec banków*	3 221 186	1 568 261	765 400	376 001
Zobowiązania wobec klientów*	31 410 351	32 172 441	7 463 550	7 713 549
Kapitał własny	7 030 715	6 795 538	1 670 599	1 610 393
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	124 186	123 854
Liczba akcji (w szt.)	130 659 600	130 659 600	130 659 600	130 659 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/euro)	53,81	52,01	12,79	12,33
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)*	17,0	17,6	17,0	17,6
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/euro)	1,11	0,3	0,27	0,07
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł/euro)	1,11	0,3	0,27	0,07
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/euro)**	4,11	4,53	0,98	1,07

^{*}Porównywalne dane bilansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

^{**}Przedstawione wskaźniki dotyczą odpowiednio: zadeklarowanej dywidendy z podziału zysku za 2017 rok oraz wypłaconej w 2017 roku dywidendy z podziału zysku za 2016 rok.

^{***}Kursy użyte do przeliczenia złotych na euro: pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej wg średniego kursu NBP na dzień 31 marca 2018 roku – 4,2085 zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 4,1709 zł; na dzień 31 marca 2017 roku: 4,2198 zł); pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną kursów NBP na koniec każdego miesiąca l kwartału 2018 roku – 4,1784 zł (l kwartału 2017 roku: 4,2891 zł).

SPIS TREŚCI Skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat 4 Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów 5 Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej _______6 Skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym 7 Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych ________8 Noty obiaśniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego 8 Informacje ogólne o Banku i Grupie Kapitałowej Banku _______ 8 1 2 Oświadczenie o zgodności Zasady przyjęte przy sporzadzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego 9 3 Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pieniężnym, walutowym i kapitałowym 24 4 Sytuacja w sektorze bankowym _______ 25 5 Analiza finansowa wyników Grupy Kapitałowej Banku ______ 26 6 7 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności 32 Działalność Grupy________34 8 9 Ujawnienia dotyczące instrumentów finansowych _______ 43 10 11 Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego 46 12 13 Transakcie nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych Niespłacenie lub naruszenie postanowień umowy dotyczącej otrzymanego kredytu lub pożyczki, w 14 odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego _ 46 Sezonowość lub cykliczność działalności 46 15 Emisje, wykup i spłaty nie udziałowych i kapitałowych papierów wartościowych ______ 46 16 Wypłacone (lub zadeklarowane) dywidendy _____ 17 Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym nieujęte w sprawozdaniu finansowym ______ 46 18 19 Zmiany udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych_______ 47 Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej Banku 47 20 Realizacja prognozy wyników na 2018 rok_ 21 22 Informacia o akcionariuszach Akcje emitenta będące w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej ______ 47 23 Informacja o toczących się postępowaniach sądowych_ 24 Informacja o istotnych transakcjach z podmiotami powiązanymi zawartych na innych warunkach niż 25 48 Informacja o znaczących umowach poreczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji 48 26 27 Opis czynników i zdarzeń mogących mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku_____ 49 Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za I kwartał 2018 roku 50

Skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat

w tys. zł		l kwartał	l kwarta
		narastająco okres	narastająco okres
	Za okres	od 01/01/18	od 01/01/1
		do 31/03/18	do 31/03/17*
Draw ahadu a tutuku adaatak		312 557	312 330
Przychody z tytułu odsetek		15 425	3 12 330 n/d
Przychody o podobnym charakterze Koszty odsetek i podobne koszty		(50 816)	(58 054)
Wynik z tytułu odsetek		277 166	254 276
wymik z tytułu odsetek		211 100	234 27 0
Przychody z tytułu opłat i prowizji		163 515	155 342
Koszty z tytułu opłat i prowizji		(21 918)	(21 049)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		141 597	134 293
Przychody z tytułu dywidend		58	_
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji		97 556	72 635
Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych		36 701	4 986
w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ^b			
Wynik na pozostałych inwestycjach kapitałowych ^c		476	292
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń		3 682	4 581
Pozostale przychody operacyjne		16 599	7 535
Pozostałe koszty operacyjne		(6 359)	(11 506)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych		10 240	(3 971)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu		(327 389)	(326 324)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		(18 680)	(16 646)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów		(232)	2
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych ^d		(5 532)	(29 414)
Zysk operacyjny		215 643	94 710
Udział w zyskach netto podmiotów wycenianych metodą praw własności		6	2
Podatek od niektórych instytucji finansowych		(18 998)	(19 593)
Zysk brutto		196 651	75 119
Podatek dochodowy		(50 809)	(32 463)
Zysk netto		145 842	42 656
W tym:			
Zysk netto należny udziałowcom jednostki dominującej		145 842	42 656
Zysk netto należny udziałowcom jednostki dominującej		140 042	42 000
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		130 659 600	130 659 600
Zysk na jedną akcję (w zł)		1,12	0,33
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)		1,12	0,33

a. Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 "Instrumenty finansowe" oraz MSSF 15 "Przychody z umów z klientami" po raz pierwszy nie dokonując przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

b. Odpowiada pozycji 'Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży' według MSR 39.

c. Odpowiada pozycji "Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych do stępnych do sprzedaży" według MSR 39.
 d. Odpowiada pozycji "Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne" według MSR 39.

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł	I kwartał narastająco	l kwartał narastająco
	okres	okres
	od 01/01/18 do 31/03/18	od 01/01/17 do 31/03/17* ^a
Zysk netto	145 842	42 656
Pozostałe całkowite dochody, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:		
Wycena aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (netto) ^e	86 808	32 007
Różnice kursowe	47	(253)
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu	86 855	31 754
Całkowite dochody ogółem	232 697	74 410
W tym:		
Całkowite dochody należne udziałowcom jednostki dominującej	232 697	74 410

e. Odpowiada pozycji 'Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)' według MSR 39.

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

•	Stan na dzień	31.03.2018	31.12.2017*
w tys. zł			
AKTYWA			
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		466 403	462 12
Należności od banków		1 222 059	836 77
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		4 106 872	2 179 92
Inwestycyjne dłużne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ^f		16 185 931	17 439 43
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności		10 670	10 66
Pozostałe inwestycje kapitałowe ^g		43 000	26 50
Należności od klientów		20 184 502	19 849 03
Rzeczowe aktywa trwałe		341 460	376 77
Wartości niematerialne		1 382 094	1 352 41
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 251	66
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		175 672	175 90
Inne aktywa		362 306	325 44
Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia		1 123	1 92
Aktywa razem		44 483 343	43 037 59
ZOBOWIAZANIA			
Zobowiązania wobec banków		3 221 301	1 568 37
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		1 673 338	1 353 21
Pochodne instrumenty zabezpieczające		-	50 19
Zobowiązania wobec klientów		31 324 123	32 136 69
Rezerwy		41 046	18 30
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		64 455	52 34
Inne zobowiązania		1 063 080	919 59
Zobowiązania razem		37 387 343	36 098 71
WADITAL WEADOW			
KAPITAŁ WŁASNY		500.000	500.00
Kapital zakładowy		522 638	522 63
Kapitał zapasowy		3 003 969	3 003 96
Kapitał z aktualizacji wyceny		76 894	(9 118
Pozostałe kapitały rezerwowe		2 895 645	2 895 59
Zyski zatrzymane		596 854	525 79
Kapitał własny razem		7 096 000	6 938 88
Zobowiązania i kapitał własny razem		44 483 343	43 037 59

f. Odpowiada pozycji 'Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży' według MSR 39. g. Odpowiada pozycji 'Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży' według MSR 39.

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacj i wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Udziały nie- sprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2018 roku	522 638	3 003 969	(9 118)	2 895 598	525 796	-	6 938 883
Zmiany wynikające z zastosowania MSSF 9	-	-	(796)	_	(74 784)	-	(75 580)
Stan na 1 stycznia 2018 roku z uwzględnieniem zmian wynikających z zastosowania MSSF 9	522 638	3 003 969	(9 914)	2 895 598	451 012	-	6 863 303
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	86 808	47	145 842	-	232 697
zysk netto	-	-	-		145 842	-	145 842
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	47	-	-	47
wycena aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (netto) ^h	-	-	86 808	-	-	-	86 808
Stan na 31 marca 2018 roku	522 638	3 003 969	76 894	2 895 645	596 854	-	7 096 000
w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Udziały nie- sprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	522 638	3 003 082	(214 843)	2 885 044	594 529	-	6 790 450
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	32 007	(253)	42 656	-	74 410
zysk netto	-	-	-	-	42 656	-	42 656
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	(253)	-	-	(253)
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	32 007	-	-	-	32 007
Stan na 31 marca 2017 roku* ^a	522 638	3 003 082	(182 836)	2 884 791	637 185	-	6 864 860
w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Udziały nie- sprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	522 638	3 003 082	(214 843)	2 885 044	594 529	-	6 790 450
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	205 725	(648)	535 566	-	740 643
zysk netto	-	-	-	-	535 566	-	535 566
różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	-	(314)	-	-	(314)
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	205 725	-	-	-	205 725
zyski aktuarialne z wyceny programu określonych świadczeń (netto)	-	-	-	(334)	-	-	(334)
Dywidendy wypłacone	-	(129)	-	-	(592 081)	-	(592 210)

h. Odpowiada pozycji 'Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)' według MSR 39.

522 638

3 003 969

(9 118)

2 895 598

525 796

Stan na 31 grudnia 2017 roku*a

6 938 883

Skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

w tys. zł	l kwartał narastajaco	l kwartał narastająco
	okres od 01/01/18 do 31/03/18	okres od 01/01/17 do 31/03/17*a
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	514 585	672 882
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	41 806	1 703 810
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(12 587)	(37 115)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(25 445)	(50 611)
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	518 359	2 288 966
Zmiana stanu środków pieniężnych	3 774	1 616 084

Noty objaśniające do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1 Informacje ogólne o Banku i Grupie Kapitałowej Banku

Bank Handlowy w Warszawie S.A. ("Jednostka dominująca", "Bank", "Citi Handlowy") ma siedzibę w Warszawie przy ul. Senatorskiej 16, 00-923 Warszawa. Bank został powołany aktem notarialnym z dnia 13 kwietnia 1870 roku i jest zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy w Warszawie, pod numerem KRS: 0000001538.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 000013037 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 526-030-02-91.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 522 638 400 zł i podzielony jest na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela, o wartości nominalnej 4,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Grupa jest członkiem Citigroup Inc. Jednostką dominującą dla Banku jest Citibank Overseas Investments Corporation z siedzibą w New Castle, USA. Citibank Overseas Investment Corporation jest podmiotem zależnym od Citibank N.A. z siedzibą w Nowym Jorku, USA, który jest jednostką dominującą najwyższego szczebla.

Bank jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo poprzez podmiot zależny Grupa prowadzi działalność maklerską.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. obejmuje dane Banku - jednostki dominującej oraz jednostek od niego zależnych (razem zwanych dalej Grupą).

W skład Grupy wchodzi Bank oraz następujące jednostki zależne:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale/w g w %	Udział w kapitale/w głosach na WZ w %		
•		31.03.2018	31.12.2017		
Jednostki konsolidowane metodą pełną					
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. ("DMBH")	Warszawa	100,00	100,00		
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00		
Handlowy Investments S.A.	Luksemburg	100,00	100,00		
PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	100,00	100,00		
Jednostki wyceniane metodą praw własności					
Handlowy-Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00		

W I kwartale 2018 roku struktura jednostek Grupy nie uległa zmianie.

2 Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 "Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa", który został zatwierdzony przez Unię Europejską, i z innymi obowiązującymi przepisami.

Nie zawiera ono wszystkich informacji wymaganych dla pełnego rocznego sprawozdania finansowego i powinno być czytane łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji

wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757) Bank jest zobligowany do publikacji kwartalnych wyników finansowych za okres 3 miesięcy, kończący się 31 marca 2018 roku, który jest uznawany za bieżący śródroczny okres sprawozdawczy.

3 Zasady przyjęte przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzeniu skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za I kwartał 2018 roku są zgodne z zasadami rachunkowości przyjętymi i opisanymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku za wyjątkiem zmian zasad rachunkowości od 1 stycznia 2018 r. opisanych w dalszej części i wynikających z wdrożenia MSSF 9 Instrumenty finansowe oraz MSSF 15 Przychody z umów z klientami.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało przygotowane za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 marca 2018 roku, a dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 marca 2018 roku. Porównawcze dane finansowe zostały zaprezentowane za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 marca 2017 roku, a dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Sprawozdanie finansowe zostało sporzadzone w złotych polskich (waluta prezentacji) w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, a także pozostałych inwestycji kapitałowych (akcje i udziały mniejszościowe). Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu (kredyty i pożyczki, pozostałe zobowiązania finansowe) lub w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Sporządzenie skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania pewnych szacunków oraz przyjęcia związanych z nimi założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym. Przy sporządzeniu tego sprawozdania Grupa przyjęła te same zasady oszacowania, które zastosowano do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku z uwzględnieniem przyczyn oraz źródeł niepewności przewidywanych na dzień bilansowy z uwzględnieniem zmian wynikających z MSSF 9 i MSSF 15.

Szacunki i związane z nimi założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które w danych warunkach uznane zostaną za właściwe i które stanowią podstawę do dokonania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których wartości nie można określić w sposób jednoznaczny na podstawie innych źródeł. Rzeczywiste wartości mogą się jednak różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty szacunków ujmowane są w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku, jeżeli korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeżeli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

Standardy i interpretacje zatwierdzone, lecz jeszcze nieobowiązujące, które mogą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy to:

- MSSF 16 "Leasing", zatwierdzony przez Unię Europejską do stosowania od 1 stycznia 2019 r., zastąpi dotychczasowy MSR 17.
  - Nowy standard przedstawia zmienione, kompleksowe podejście do identyfikacji umów leasingu i ich ujmowania w sprawozdaniach finansowych leasingodawców i leasingobiorców. MSSF 16 wprowadza model kontroli, który jest metodą identyfikacji umów leasingu w odróżnieniu od umów o świadczenie usług. Rozróżnienie to skupia się na ocenie, czy w ramach kontraktu identyfikowany jest składnik aktywów kontrolowany przez klienta.
  - Standard wprowadza istotne zmiany w obszarze ujęcia po stronie leasingobiorcy przestaje istnieć podział na umowy leasingu operacyjnego oraz leasingu finansowego, natomiast powstaje konieczność ujmowania w aktywach prawa do użytkowania przedmiotu leasingu, a w pasywach zobowiązania leasingowego.
  - Grupa rozpoczęła prace nad wdrożeniem nowego standardu i uważa, że zastosowanie nowego standardu wpłynie na ujmowanie, prezentację i wycenę aktywów będących przedmiotem leasingu operacyjnego wraz z odpowiadającymi im zobowiazaniami,
- Zmiany do MSSF 9. Zmiana dotyczy uregulowania sytuacji, w której przedpłata należności kredytowej skutkuje spłatą kwot istotnie niższą niż kwoty należne; w przypadku, gdy ta różnica jest uzasadniona, nie zaburza ona testu SPPI zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe,

Pozostałe zmiany standardów oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską, w tym:

- interpretacja KIMSF 23 precyzująca sposób wyceny niepewności wynikających z rozwiązań zastosowanych w ramach stosowania MSR 12 "Podatek dochodowy", co do których nie ma pewności, że są właściwe z punktu widzenia władz podatkowych.
- MSSF 17 "Ubezpieczenia" zastępujący dotychczas obowiązujący MSSF 4 "Umowy ubezpieczeniowe" i wprowadzający kompleksowe uregulowania w obszarze rachunkowego podejścia do umów ubezpieczeniowych, a w szczególności wyceny wynikających z nich zobowiązań. Standard eliminuje dotychczas dopuszczaną przez MSSF 4 różnorodność w ujęciu rachunkowym umów ubezpieczeniowych ze względu na krajowe jurysdykcje,
- szereg cyklicznych zmian standardów 2015-2017 w tym: MSSF 3 i MSSF 11 w zakresie wyceny udziału

- w przypadku objęcia kontroli nad wspólnym przedsięwzięciem, MSR w zakresie ujęcia efektu podatkowego dywidendy w wyniku, MSR 23 w zakresie traktowania kosztów finansowania,
- zmiany do MSR 28 w zakresie wyceny długoterminowych udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach,
- zmiany MSR 19 w zakresie ograniczeń, rozliczeń i zmian w programach określonych świadczeń wskazujące konieczność ustalania kosztów bieżących świadczeń oraz odsetek netto z zastosowaniem założeń przyjętych do wyceny zobowiązania lub aktywa z tytułu określonych świadczeń dla okresu po zmianie,

nie beda miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Standardy obowiązujące od 1 stycznia 2018:

- MSSF 9 "Instrumenty finansowe". Opisany w dalszej części sprawozdania.
- MSSF 15 "Przychody z umów z klientami". Opisany w dalszej części sprawozdania.
- Interpretacja KIMSF 22 precyzująca zasady określania kursu walutowego w przypadku ujmowania niemonetarnych aktywów lub zobowiązań przy zaliczkowych płatnościach otrzymanych lub zapłaconych, zanim ujęty zostanie związany z nimi składnik aktywów, koszt lub przychód. Bez istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
- Zmiana MSR 40 precyzująca warunki klasyfikacji nieruchomości inwestycyjnych. Bez istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
- Szereg cyklicznych zmian standardów 2014-2016, w tym: MSSF 1 odnośnie określonych wyłączeń przy pierwszorazowym stosowaniu MSSF. Bez istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do MSSF 2 odnośnie klasyfikacji i wyceny transakcji płatności w formie akcji, a w szczególności
  płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych. Bez istotnego wpływu na sprawozdanie
  finansowe.
- Zmiana MSSF 4 zakładająca tymczasowe zwolnienie, ze stosowania MSSF 9 dla jednostek, które głównie generują kontrakty uregulowane w MSSF 4, skutkująca ograniczeniem zmienności wyniku tych jednostek. Bez wpływu na sprawozdanie finansowe.

MSSF 9 "Instrumenty finansowe"

Od 1 stycznia 2018 Grupa stosuje MSSF 9 "Instrumenty finansowe", przyjęty do stosowania przez Komisję Europejską w dniu 22 listopada 2016 (Rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU), który zastąpił MSR 39 "Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena".

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

MSSF 9 wprowadza w tym obszarze następujące zmiany, istotne z punktu widzenia Grupy:

- Standard wprowadza trzy kategorie instrumentów finansowych:
  - aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
  - aktywa finansowe wycenia w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
  - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.
- Grupa dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych do poszczególnych kategorii w dacie początkowego ujęcia biorąc pod uwagę dwa kryteria:
  - **model biznesowy** w zakresie zarządzania danym składnikiem aktywów, który decyduje o tym, czy przepływy pieniężne będą pochodzić z uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, ze sprzedaży aktywów finansowych, czy z obu tych źródeł oraz
  - charakterystykę umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych. Przepływy pieniężne wynikające z umowy, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. test SPPI), stanowią wynagrodzenie za wartość pieniądza w czasie, ryzyko kredytowe, inne podstawowe rodzaje ryzyka związane z udzielaniem kredytów (np. ryzyko płynności), koszty (np. koszty administracyjne) związane z utrzymywaniem składnika aktywów finansowych przez określony okres czasu oraz marżę zysku.

Jeżeli spełniony jest test SPPI, a model biznesowy odpowiada pozyskiwaniu przepływów pieniężnych wynikających z umowy, Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do kategorii wycenianych wg zamortyzowanego kosztu.

Jeżeli spełniony jest test SPPI, a model biznesowy odpowiada pozyskiwaniu przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz sprzedaży, Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Jeżeli spełniony jest test SPPI, lecz model biznesowy odpowiada innym celom niż wcześniej wymienione, lub gdy test SPPI nie jest spełniony (niezależnie od modelu biznesowego) Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Model biznesowy

W odniesieniu do modelu biznesowego, na podstawie przyjętego dotąd oraz planowanego sposobu zarządzania portfelami aktywów finansowych pod względem sposobu realizacji przepływów z grup aktywów, Grupa udziela kredytów i innych form finansowania dotychczas klasyfikowanych jako kredyty i należności wg MSR 39 w celu uzyskiwania przepływów kapitałowych i odsetkowych (model przepływów kontraktowych), a sprzedaże wierzytelności mają charakter jednorazowy i dotyczą ekspozycji o pogorszonej jakości kredytowej. W konsekwencji Grupa nie dokonała zmiany w wycenie instrumentów w tym portfelu w porównaniu do MSR 39 i wycenia je według zamortyzowanego kosztu.

Instrumenty dłużne w portfelu przeznaczone do obrotu odpowiadają charakterystyce modelu biznesowego zakładającego częste sprzedaże i nabycia instrumentów zgodnie z krótkoterminowymi oczekiwaniami oraz wzorcami generowania zysku (model aktywów przeznaczonych do obrotu). W konsekwencji Grupa wycenia te instrumenty w wartości godziwej przez wynik finansowy, podobnie jak wg MSR 39.

Instrumenty dłużne ujmowane wg MSR 39 w portfelu dostępnych do sprzedaży zgodnie z MSR 39 odpowiadają modelowi biznesowemu, w ramach którego, instrumenty są zarządzane na bazie przepływów kontraktowych oraz sprzedaży (model przepływów kontraktowych i sprzedaży), zatem zgodnie z MSSF 9 instrumenty te klasyfikowane są do portfela aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Charakterystyka umownych przepływów pieniężnych

Grupa dokonała szczegółowej analizy konstrukcji zapisów umownych oraz praktyk w zakresie ustalenia wynagrodzenia, celem stwierdzenia, czy przepływy pieniężne wynikające z umów stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek (test SPPI). W wyniku tej analizy, w wybranych przypadkach z zastosowaniem tzw. testu benchmark (analiza niedopasowania typu stopy procentowej do częstotliwości jej aktualizacji), Grupa, co do zasady, nie zidentyfikowała składników aktywów finansowych niespełniających kryteriów testu SPPI. Grupa posiada jednak w portfelu aktywa, których oprocentowanie zawiera w swojej formule mnożnik. Dotyczy to w szczególności portfela kart kredytowych. Oprocentowanie karty kredytowej, oparte jest o analizę cen analogicznych produktów oraz odzwierciedla wynagrodzenie za wartość pieniądza w czasie, ryzyko kredytowe związane z kwotą główną pozostałą do spłaty w określonym czasie i za inne podstawowe ryzyka i koszty związane z udzielaniem kredytów, a także marżę zysku. Stosowanie mnożnika w formule oprocentowania wynika z obecnego i historycznego sposobu określania przez ustawodawcę formuły maksymalnej dopuszczalnej wysokości odsetek. Na potrzeby niniejszego sprawozdania, Grupa prezentuje te ekspozycje w kategorii wycenianych wg zamortyzowanego kosztu. Grupa jest w trakcie dokonywania dodatkowej analizy dokumentacji umownej mającej na celu zdiagnozowanie czy i w jaki sposób konieczne jest wprowadzenie zmian zapisów umownych.

W efekcie powyższych analiz, Grupa nie zidentyfikowała zmian w sposobie wyceny aktywów finansowych wynikających z kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

Pozostałe inwestycje kapitałowe

Zgodnie z wymogami MSSF 9 instrumenty kapitałowe (akcje i udziały mniejszościowe) powinny być wyceniane w wartości godziwej. MSSF 9 zakłada, że po dacie pierwszego zastosowania, dalsze zmiany wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat, dopuszcza jednak możliwość nieodwołalnego wyboru ujmowania tych zmian w pozostałych całkowitych dochodach, bez możliwości późniejszego przekwalifikowania do rachunku wyników. W przypadku wyboru tej opcji, dywidendy, co do zasady, ujmowane są w rachunku wyników. Grupa zdecydowała o ujmowaniu zmian wartości godziwej w rachunku wyników.

Rachunkowość zabezpieczeń

W ramach rachunkowości zabezpieczeń MSSF 9 zwiększa zakres instrumentów, które mogą być uznane jako zabezpieczane lub zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń. Warunkiem stosowania rachunkowości zabezpieczeń jest ekonomiczna zależność pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną, bez konieczności retrospektywnego pomiaru efektywności zabezpieczenia. Jednocześnie MSSF 9 czasowo zezwala na stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń zawartych w MSR 39 "Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena". Grupa skorzystała z tej opcji.

Utrata wartości

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe (ECL) zgodnie z MSSF 9 są wyznaczane z uwzględnieniem klasyfikacji ekspozycji do jednego z trzech Etapów (ang. Stage):

- Etap 1: ekspozycje kredytowe, dla których ryzyko kredytowe nie zwiększyło się istotnie od momentu początkowego ujęcia
  - strata szacowana w horyzoncie 12 miesięcy (jest to część strat kredytowych oczekiwanych dla całego okresu narażenia na ryzyko, wynikająca z niewykonania zobowiązania w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego),
- Etap 2: ekspozycje kredytowe, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego
  - straty kredytowe szacuje się dla całego okresu trwania ekspozycji,
- Etap 3: ekspozycje kredytowe, dla których nastąpił obiektywny dowód utraty wartości
  - straty kredytowe szacowane jak dla aktywów z utratą wartości.

Co do zasady, wszystkie ekspozycje udzielone nowo pozyskanym klientom (z wyłączeniem aktywów POCI) klasyfikowane są jako ekspozycje Etapu 1.

W ramach analizy ryzyka, dokonywana jest identyfikacja istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz ocena przesłanek i dowodów wystąpienia utraty wartości, przy uwzględnieniu zaistniałych i przyszłych zdarzeń, w tym czynników makroekonomicznych prezentowanych w scenariuszach przygotowywanych cyklicznie przez Głównego Ekonomistę.

Istotny Wzrost Ryzyka Kredytowego - Klienci Bankowości Instytucjonalnej

W celu dokonania oceny czy nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego Bank cyklicznie, w ramach procesu klasyfikacji wewnętrznej oraz bieżącego procesu monitorowania, analizuje zmiany ryzyka niewykonania zobowiązania dla danej ekspozycji kredytowej, dokonując porównania bieżącej oceny ryzyka niewykonania zobowiązania dla ekspozycji kredytowej z ocena ryzyka niewykonania zobowiązania dokonaną w momencie poczatkowego ujecia.

Ocena zmiany ryzyka niewykonania zobowiązania dla danej ekspozycji kredytowej dokonywana w ramach procesu klasyfikacji wewnętrznej oraz procesu monitorowania uwzględnia:

- · czynniki jakościowe (w tym sygnały Wczesnego Ostrzegania),
- informacje ilościowe (obejmujące m.in. ORR),
- · oczekiwany okres życia ekspozycji,
- ewentualne przyznanie klientowi, ze względów ekonomicznych lub umownych, udogodnień (w zakresie warunków finansowych) wynikających z jego trudności finansowych, których w innym przypadku Bank by nie udzielił (gdy udogodnienia te nie implikują pogorszenia przyszłych strumieni płatności).

Istotny Wzrost Ryzyka Kredytowego - Klienci Bankowości Detalicznej

W celu dokonania oceny czy nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, Bank cyklicznie, w ramach procesu analiz zmiany ryzyka niewykonania zobowiązania dla danej ekspozycji kredytowej, dokonując porównania bieżącej oceny ryzyka niewykonania zobowiązania dla ekspozycji kredytowej, z oceną ryzyka niewykonania zobowiązania dokonaną w momencie początkowego ujęcia. Dodatkowo, uwzględniane są przesłanki jakościowe oparte o bieżącą długość okresu przeterminowania produktu kredytowego, dokonane czynności miękkiej restrukturyzacji oraz fakt braku dostępności informacji o prawdopodobieństwie niewykonania zobowiązania.

Oczekiwana strata, będąca podstawą określenia poziomu rezerwy, wyznaczana jest w całym okresie życia ekspozycji. W przypadku ekspozycji ratalnych jest to okres do umownej daty zapadalności. Dla ekspozycji odnawialnych, kontraktowy termin zapadalności nie jest określony, w zastępstwie wyznaczany jest tzw. behawioralny termin zapadalności bedący wynikiem empirycznej estymacji czasu życia produktu kredytowego.

W ramach oceny adekwatności stosowanej metodyki służącej wyznaczeniu utraty wartości oraz rezerwy Bank regularnie, co najmniej raz w roku, przeprowadza analizę w celu weryfikacji, w jakim stopniu dokonane odpisy aktualizujące miały odzwierciedlenie w rzeczywiście poniesionych stratach. Dodatkowo modele używane do wyznaczania rezerw podlegają ocenie niezależnego Biura Walidacji Modeli.

Klienci Bankowości Instytucjonalnej

Klienci Instytucjonalni są oceniani indywidualnie pod kątem występowania przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz przesłanek i dowodów utraty wartości w celu nadania właściwej klasyfikacji wewnętrznej oraz przypisania ekspozycji kredytowej do właściwego Etapu zgodnie z MSSF 9. Ocena przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz przesłanek utraty wartości odbywa się na bazie ciągłej w ramach procesów wczesnego ostrzegania i procesu klasyfikacji wewnętrznej. Proces klasyfikacji wewnętrznej stanowi wieloczynnikową i całościową analizę ryzyka kredytowego oraz jest elementem wspierającym monitorowanie portfela i zarządzanie procesem naprawczym.

Wartość odpisów z tytułu utraty wartości kredytowych ekspozycji bilansowych oraz rezerw dla kredytowych ekspozycji pozabilansowych jest określana miesięcznie dla każdego klienta, w celu naliczania, utrzymywania i raportowania informacji o utracie wartości i rezerwach MSSF 9 dla ekspozycji Klientów Instytucjonalnych. Stosowane algorytmy zależą od przypisania klienta do Etapu klasyfikacji zgodnie z MSSF 9 oraz sposobu zarządzania danym klientem (klienci zarządzani na bazie klasyfikacji lub klienci zarządzani na bazie przeterminowania).

Straty z tytułu uraty wartości lub rezerwy dla ekspozycji kredytowych są rozpoznawane i wyliczane na podstawie bieżącej wartości projektowanych przepływów pieniężnych oczekiwanych w okresie kredytowania. Straty są obliczane na podstawie indywidualnych prognoz przepływów pieniężnych, wynikających m.in. ze spłaty przez kredytobiorcę lub egzekucji zabezpieczeń. Prognozowane przepływy pieniężne dotyczą spłat zarówno kapitału jak i odsetek.

Klienci Bankowości Detalicznej

W przypadku ekspozycji detalicznych poziom odpisów wyznaczany jest na poziomie poszczególnych ekspozycji kredytowych, a następnie agregowany do poziomu portfeli produktowych. Poziom rezerwy związanej z ryzykiem kredytowym odzwierciedla oczekiwaną kwotę strat kredytowych w horyzoncie czasowym zależnym od Etapu raportowania ekspozycji. W zakresie obejmowanym przez model utraty wartości, znajdują się:

- kredyty gotówkowe,
- · kredyty hipoteczne,
- karty kredytowe wraz z produktami powiązanymi (EPP, LOP, ALOP) oraz
- odnawialne linie kredytowe.

Zasady klasyfikacji ekspozycji do Etapów oparte są na istniejących w Banku procesach zarządzania ryzykiem kredytowym, w szczególności, co do zasady na cyklicznej analizie ryzyka klienta. Obejmuje on kryteria ilościowe związane z określeniem prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez klienta (PD) w ramach posiadanych

produktów kredytowych oraz kryteria jakościowe. Wartość PD wyznaczana jest na poziomie klienta, w horyzoncie 12 miesięcznym, na podstawie zestawu modeli statystycznych. Są to modele scoringowe: demograficzny, behawioralny oraz wykorzystujący dane pochodzące z Biura Informacji Kredytowej. Modele te współpracują w oparciu o tzw. logikę integracyjną, której zadaniem jest dostarczenie najlepszej prognozy wartości PD dla dostępnego w przypadku danego klienta, zestawu wartości modeli cząstkowych.

Zastosowanie MSSF 9 po raz pierwszy

Wpływ wdrożenia MSSF 9

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych wg stanu na dzień 1 stycznia.2018 r. (dane w tys. zł).

Pozycja skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r.	Kategoria wyceny MSR 39	Kategoria wyceny MSSF 9	Wartość bilansowa wg MSR 39	Wpływ wdrożenia MSSF 9	Wartość bilansowa wg MSSF 9
Aktywa					
Należności od banków i klientów	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	20 685 807	(87 360)	20 598 447
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – Inwestycje kapitałowe	Cena nabycia pomniejszona o odpisy aktualizujące	Wartość godziwa przez wynik finansowy	26 500	16 064	42 564
Aktywa razem			20 712 307	(71 296)	20 641 011
Pozycja skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r.	Kategoria wyceny MSR 39	Kategoria wyceny MSSF 9	Wartość bilansowa wg MSR 39	Wpływ wdrożenia MSSF 9	Wartość bilansowa wg MSSF 9
Zobowiązania					
Rezerwy	Rezerwy na udzielone zobowiązania pozabilansowe	Rezerwy na udzielone zobowiązania pozabilansowe	12 789	22 886	35 675
Zobowiązania razem			12 789	22 886	35 675

Wpływ zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy wynika głównie z:

- zmiany sposobu ustalania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych, opisanej szczegółowo wcześniej oraz,
- usunięcia możliwości wyceny nienotowanych instrumentów kapitałowych w cenie nabycie pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, na rzecz wyceny tych aktywów w wartości godziwej.

Wartości przedstawione w tabeli powyżej nie zawierają efektu podatkowego w postaci wzrostu aktywa, który wyniósł razem 18 602 tys. zł. Zatem łączny wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitały Grupy jest ujemny i wynosi 75 580 tys. zł.

Tak ustalony negatywny wpływ zastosowania MSSF 9, obliczony na dzień 1 stycznia 2018 roku, w odniesieniu do współczynnika kapitału Tier 1 oraz współczynnika kapitałowego (TCR) wynosi 26 p.b.

Grupa zdecydowała, że dla potrzeb oceny adekwatności kapitałowej, w oparciu o Artykuł 1 paragraf 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013, nie będzie stosowała okresu przejściowego i ujęła jednorazowo wpływ na kapitał związany z wdrożeniem MSSF 9.

Dodatkowe ujawnienia związane z zastosowaniem MSSF 9 po raz pierwszy

Poniżej przedstawiono ujawnienia dotyczące wpływu zastosowania przez Grupę MSSF 9 po raz pierwszy na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Ujawnienia na moment pierwszego zastosowania MSSF 9 kategorii wyceny aktywów i zobowiązań finansowych i ich wartości bilansowych wg MSR 39 oraz nowych kategorii wyceny aktywów i zobowiązań finansowych i ich wartości bilansowych wg MSSF 9 przedstawia tabela poniżej:

w tys. zł	Kategoria wyceny MSR 39	Kategoria wyceny MSSF 9	Wartość bilansowa MSR 39	Wartość bilansowa MSSF 9
Pozycja skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017				
Aktywa finansowe				
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	462 126	462 126
Należności od banków	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	836 774	835 538
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowa)	2 179 925	2 179 925
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez pozostałe całkowite dochody	Wartość godziwa przez pozostałe całkowite dochody	17 439 439	17 439 439
Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży	Cena nabycia pomniejszona o odpisy aktualizujące	Wartość godziwa przez wynik finansowy	26 500	42 564
Należności od klientów	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	19 849 033	19 762 909
Inne aktywa	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	263 119	263 119
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	1 568 376	1 568 376
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowa)	1 353 215	1 353 215
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowa)	50 191	50 191
Zobowiązania wobec klientów	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	32 136 698	32 136 698
Rezerwy	Rezerwy na udzielone zobowiązania pozabilansowe	Rezerwy na udzielone zobowiązania pozabilansowe	12 789	35 675

Uzgodnienie pomiędzy wartością bilansową aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych zgodnie z MSR 39 a ich wartościami bilansowymi ustalonymi zgodnie z MSSF 9, na datę pierwszego zastosowania MSSF 9, przedstawia tabela poniżej:

w tys. zł	Wartość bilansowa MSR 39	Reklasyfikacja	Aktualizacja wyceny	Wartość bilansowa MSSF 9
Aktywa finansowe				
Wycena według zamortyzowanego kosztu				
Należności od banków				
Bilans otwarcia	836 774			
Aktualizacja wyceny		-	(1 236)	
Bilans zamknięcia				835 538
Należności od klientów				
Bilans otwarcia	19 849 033			
Aktualizacja wyceny		-	(86 124)	
Bilans zamknięcia				19 762 909
Dostępne do sprzedaży				
Dłużne papiery wartościowe				
Bilans otwarcia	17 439 439			
Reklasyfikacja do wycenianych w wartości godziwej		(17 439 439)	_	
przez pozostałe całkowite dochody		(		
Aktualizacja wyceny Bilans zamknięcia		-	-	-
Jamash sa'a kanitalawa				
Inwestycje kapitałowe	00.500			
Bilans otwarcia Reklasyfikacja do wycenianych w wartości godziwej	26 500			
przez wynik finansowy		(26 500)	-	
Aktualizacja wyceny		-	_	
Bilans zamknięcia				-

w tys. zł	Wartość bilansowa MSR 39	Reklasyfikacja	Aktualizacja wyceny	Wartość bilansowa MSSF 9
Wycena w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody				
Inwestycyjne dłużne aktywa finansowe				
Bilans otwarcia	-			
Reklasyfikacja z dostępnych do sprzedaży		17 439 439	-	
Aktualizacja wyceny		-	-	
Bilans zamknięcia				17 439 439
Wartość godziwa przez wynik finansowy				
Pozostałe inwestycje kapitałowe				
Bilans otwarcia	-			
Reklasyfikacja z dostępnych do sprzedaży		26 500	-	
Aktualizacja wyceny		-	11 814	
Bilans zamknięcia				38 314
Zobowiązania finansowe				
Rezerwy				
Bilans otwarcia	12 789			
Aktualizacja wyceny		-	22 886	
Bilans zamknięcia				35 675

^{*}Łączny wpływ zastosowania MSSF 9 należy odczytywać uwzględniając wartość odpisu z tytułu utraty wartości z tabeli poniżej.

Uzgodnienie odpisów z tytułu utraty wartości utworzonych zgodnie z MSR 39 oraz rezerw utworzonych zgodnie z MSR 37 z wartościami odpisów z tytułu utraty wartości wg MSSF 9 przedstawia tabela poniżej:

w tys. zł	Wartość odpisów aktualizujących wg MSR 39 oraz rezerw wg MSR 37	Reklasyfikacja	Aktualizacja wyceny	Wartość odpisów aktualizujących wg MSSF 9
Kategoria wyceny				
Pożyczki i należności (MSR 39)/ Wycena według zamortyzowanego kosztu (MSSF 9)				
Należności od banków	1 111		1 236	2 347
Należności od klientów	587 783	(5 178)*	86 124	668 729
	588 894	(5 178)	87 360	671 076
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (MSR 39)/ Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (MSSF 9)				
Pozostałe inwestycje kapitałowe	4 250	(4 250)	-	-
	4 250	(4 250)	-	
Zobowiązania finansowe i gwarancyjne udzielone				
Akredytywy	179	-	100	279
Gwarancje i poręczenia udzielone	2 869	-	3 100	5 969
Linie kredytowe udzielone	9 741	-	19 686	29 427
	12 789	-	22 886	35 675
Rezerwy utworzone zgodnie z MSR 37	5 511	-	-	5 511
Razem	611 444	(9 428)	110 246	712 262

^{*}Pozycja "Reklasyfikacja" obejmuje zmiany poziomu odpisów, które nastąpiły w korespondencji z analogiczną zmianą wartości bilansowej brutto, będące wynikiem dostosowania definicji wartości bilansowej brutto ekspozycji ze zidentyfikowaną utratą wartości do wymogów MSSF 9. Zgodnie z wytycznymi Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments, dla celów ustalania odpisów dla kredytów ze zidentyfikowaną utratą wartości bilansowa brutto ustalana jest z uwzględnieniem odsetek naliczonych po stwierdzeniu utraty wartości.

MSSF 15 "Przychody z umów z klientami"

MSSF 15 "Przychody z umów z klientami" został przyjęty do stosowania przez Unię Europejską w dniu 29 października 2016, zastępuje MSR 18 "Przychody" i obowiązuje od 1 stycznia 2018 r.

Standard wprowadza obowiązek stosowania poniżej wskazanej sekwencji w procesie rozpoznawania przychodów z kontraktów z klientami:

- 1. Identyfikacja umowy z klientem Grupa identyfikuje umowę z klientem dla potrzeb MSSF 15 wówczas, gdy spełnione są wszystkie poniższe kryteria:
  - a) strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
  - b) Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
  - c) Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
  - d) umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pienieżnych jednostki); oraz
  - e) jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.
- 2. Identyfikacja zobowiązania do wykonania świadczenia wynikającego z umowy.

Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta:

- a) dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić; lub
- b) grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

3. Określenie ceny transakcyjnej.

Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które według oczekiwań Grupy będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich. Wynagrodzenie ustalone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot. Grupa, w ramach ustalania ceny transakcyjnej, bierze pod uwagę zmienność wynagrodzenia, wartość pieniądza w czasie w przypadku występowania istotnego komponentu finansującego w umowie, wynagrodzenie niepieniężne, kwoty płacone klientowi oraz szacunki.

4. Przyporządkowanie ceny do poszczególnych zobowiązań wynikających z umowy, celem ustalenia kwot, które ujmowane będą jako przychód.

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które według oczekiwań Grupy, przysługuje w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Przypisanie ceny, które odbywa się na podstawie indywidualnej ceny sprzedaży, następuje na podstawie ustalenia na moment zawarcia umowy indywidualnej ceny sprzedaży odrębnego dobra lub odrębnej usługi będącej przedmiotem każdego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Jeżeli indywidualne ceny sprzedaży nie są obserwowalne, podlegają ustaleniu szacunkowemu w ramach podejścia polegającego na dostosowanej ocenie rynku, podejścia opierającego się na oczekiwanych kosztach powiększonych o marżę i podejścia opierającego się na wartości rezydualnej.

5. Rozpoznanie przychodu.

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. Przekazanie składnika aktywów lub usługi następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów lub efektem usługi.

Przyjęte podstawowe kryteria przeniesienia kontroli nad przedmiotem umowy stanowią:

- a) prawo Grupy do otrzymania zapłaty za składnik aktywów lub usługę,
- b) Klient posiada tytuł prawny do składnika aktywów lub otrzymał efekt usługi,
- c) Grupa fizycznie przekazała składnik aktywów lub wykonał usługę,
- d) Klient ponosi istotne ryzyko i uzyskuje istotne korzyści wynikające z własności składnika aktywów lub efektu usługi,
- e) Klient przyjął składnik aktywów lub efekt usługi.

Przychód rozpoznawany jest w czasie, jeśli spełniony jest którykolwiek z warunków:

- a) klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia Grupy, w miarę wykonywania przez Grupę tego świadczenia,
- w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów (na przykład produkcja w toku), a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient,
- w wyniku wykonania świadczenia przez Grupę nie powstaje składnik aktywów o alternatywnym zastosowaniu dla jednostki, a Bankowi przysługuje egzekwowalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

W pozostałych przypadkach przychód ujmowany jest jednorazowo.

Grupa ujmuje koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnik aktywów, jeżeli:

- a) koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową, którą można wyraźnie zidentyfikować.
- b) koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Grupy, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełniania) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości; oraz
- c) Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska.

Koszty ujęte jako składnik aktywów rozpoznawane są w rachunku zysków i strat odpowiednio do sposobu rozpoznawania przychodów w ramach realizacji określonego świadczenia przez grupę.

Grupa w procesie wdrożenia standardu nie zidentyfikowała różnic w podejściu do rozpoznawania przychodu w stosunku do obowiązującego do końca 2017 r. MSR 18. Większość przychodów Grupy ujmowana jest metodą efektywnej stopy procentowej, zgodnie z zapisami MSSF 9. MSSF 15 w przypadku Grupy ma zastosowanie do części prowizji nie związanych z instrumentami finansowymi. Dla tych prowizji sposób ujęcia przychodów odpowiada uregulowaniom nowego standardu i w przypadku usług jednorazowych przychód ujmowany jest odpowiednio w momencie wykonania usługi, a dla usług świadczonych w czasie amortyzowany metodą liniową w określonym okresie. Bank nie identyfikował istotnych kosztów niezbędnych w celu pozyskania kontraktów, które wymagałyby rozkładania w czasie.

Podstawy konsolidacji

Jednostki zależne - definicja

Jednostki zależne to wszelkie jednostki kontrolowane przez Grupę. Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką wówczas, gdy posiada władzę nad tą jednostką, jest narażona lub ma prawo do zmiennych zwrotów ze swojego zaangażowania w tę jednostkę oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania, w tym warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych, wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Transakcje i rozrachunki na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Eliminacji podlegają również istotne niezrealizowane zyski i straty na transakcjach pomiędzy spółkami z Grupy.

Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione tam, gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności we wszystkich istotnych obszarach z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Jednostki zależne, które nie są konsolidowane metodą pełną ze względu na nieistotność ich sprawozdań finansowych w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy, wykazywane są z zastosowaniem metody praw własności.

Waluty obce

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej i zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote polskie według kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego ("NBP") na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przy początkowym ujęciu przelicza się na walutę funkcjonalną (złoty polski) według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Różnice kursowe wynikające z rewaluacji walutowych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz rozliczenia transakcji walutowych zaliczane są do wyniku z pozycji wymiany, w ramach wyniku na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego są następujące:

w zł		31 marca 2018 r.	31 grudnia 2017 r.	31 marca 2017 r.
1	USD	3,4139	3,4813	3,9455
1	CHF	3,5812	3,5672	3,9461
1	EUR	4,2085	4,1709	4,2198

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Po wdrożeniu MSSF 9 Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

• składniki aktywów finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,

- aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

Składniki aktywów finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria obejmuje:

- 1) aktywa, które nie zostały zaklasyfikowane jako wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, ani jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz
- 2) aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat, jeśli w ten sposób Grupa eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność wyceny lub ujęcia (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), jaka w przeciwnym razie powstałaby na skutek wyceny aktywów lub zobowiązań bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad oraz
- 3) akcje i udziały mniejszościowe

Składnik aktywów zalicza się do tej kategorii w szczególności, gdy jest przeznaczony do obrotu (model aktywów przeznaczonych do obrotu), tzn jeżeli: został nabyty głównie w celu sprzedaży w bliskim terminie; w momencie początkowego ujęcia stanowi część portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieją dowody bieżącego faktycznego trybu generowania krótkoterminowych zysków; lub jest instrumentem pochodnym.

Do kategorii przeznaczone do obrotu Grupa zalicza instrumenty pochodne nie będące instrumentami zabezpieczającymi, oraz wybrane dłużne papiery wartościowe. Instrumenty te przedstawione są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako "Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu".

Akcje i udziały mniejszościowe przedstawione są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako "Pozostałe inwestycje kapitałowe".

Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (pożyczki i należności)

Składnik aktywów finansowych wycenia sie w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione sa łacznie obydwa warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii tej zaliczane są w szczególności należności kredytowe, skupione wierzytelności oraz dłużne papiery wartościowe nienotowane na aktywnym rynku, a także lokaty zdeponowane na rynku międzybankowym i transakcje reverse repo.

Szczególnym przypadkiem klasyfikacji do tej kategorii są aktywa, których formuła oprocentowania zawiera mnożnik, omówione szerzej we wcześniejszej cześci.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa te przedstawione są jako "Należności od banków" oraz "Należności od klientów".

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii tej Grupa klasyfikuje wybrane dłużne papiery wartościowe i wykazuje je w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako "Inwestycyjne dłużne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody."

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, które nie są ujmowane jako instrumenty zabezpieczające oraz zobowiązania z tytułu tzw. "krótkiej sprzedaży".

Pozostałe zobowiązania finansowe

Kategoria "Pozostałe zobowiązania finansowe" obejmuje zobowiązania finansowe niezakwalifikowane do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii tej zaklasyfikowane są

przede wszystkim depozyty klientowskie, a także zobowiązania handlowe oraz zobowiązania do odkupu określonych papierów wartościowych w ramach transakcji repo.

Środki pieniężne

Na środki pieniężne składają się środki w kasie oraz należności z tytułu rachunków bieżących w bankach, opisane szczegółowo w nocie 45 "Sprawozdanie z przepływów pieniężnych".

Ujmowanie i wyłączenie z bilansu

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych klasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień, w którym Grupa odpowiednio otrzymuje lub przekazuje prawo własności do składnika aktywów. Prawa i obowiązki z tytułu zawartej transakcji w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji wyceniane są do wartości godziwej.

Pożyczki i inne należności wykazywane są w momencie uruchomienia środków na rzecz kredytobiorcy.

Aktywa finansowe wyłącza się ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Zobowiązania finansowe są wyłączane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tj. kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji, natomiast wyłączane są z ksiąg w dacie rozliczenia.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nieklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, z wyjątkiem pożyczek i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania finansowe po początkowym ujęciu są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej.

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego niestanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w następujący sposób:

- w przypadku składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego kwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach;
- zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonego do wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Odpisy aktualizujące z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz różnice kursowe dotyczące pieniężnych aktywów i zobowiązań, ujmuje się w rachunku zysków i strat. W momencie usunięcia składnika aktywów finansowych z bilansu, skumulowane zyski i straty uprzednio ujęte w kapitale własnym, ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmuje się w rachunku zysków i strat,

Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania, istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne związane z dywidendą oraz wysokość dywidendy można ustalić w wiarygodny sposób.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hegde) i skorzystała z opcji MSSF 9 pozwalającej na kontynuowanie stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 zamiast wymogów wskazanych w MSSF 9

Zabezpieczenie wartości godziwej jest to zabezpieczenie przed wpływem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się

w rachunku zysków i strat. Zmiany w wycenie do wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

Utrata wartości aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Grupa dokonuje podziału składników aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu ze względu na podejście do zarządzania ryzykiem kredytowym danego zaangażowania na portfel aktywów indywidualnie istotnych oraz portfel aktywów indywidualnie nieistotnych (portfel grupowy).

Dla każdej z wyżej wymienionych kategorii aktywów Grupa dokonuje odpisów na oczekiwane straty kredytowe, według opracowanych, wewnętrznych zasad i metodyk kalkulacji odpisów. Dokonywane są one w ujęciu zagregowanym dla każdego z 3 etapów

- Etap 1: ekspozycje kredytowe, dla których ryzyko kredytowe nie zwiększyło się istotnie od momentu początkowego ujęcia
- Etap 2: ekspozycje kredytowe, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego
- Etap 3: ekspozycje kredytowe, dla których nastąpił obiektywny dowód utraty wartości

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Składnik aktywa finansowego lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona, wyłącznie gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane przez Grupę informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- znaczących trudności finansowych emitenta lub dłużnika,
- obniżenie ratingu klienta przez uznaną i akceptowaną przez Bank zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej¹
- naruszenie warunków umowy, takie jak zdarzenie niewykonania zobowiązania lub niedokonanie płatności w wymaganym terminie, np. opóźnienia w spłacie rat kapitałowych lub odsetkowych,
- przyznania kredytobiorcy przez Bank, ze względów ekonomicznych lub umownych wynikających z trudności finansowych kredytobiorcy, udogodnień w zakresie warunków finansowych, których w innym przypadku Bank by nie udzielił,
- wysokiego prawdopodobieństwa upadłości klienta lub uzyskanie informacji o wszczęciu postępowania upadłościowego, wystąpienie przez dłużnika o ogłoszenie upadłości lub o przyznanie podobnej ochrony lub postawienie dłużnika w stan upadłości bądź przyznanie mu podobnej ochrony, jeżeli umożliwiłoby mu to uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych,
- wniosek Banku o nadanie oświadczenia Dłużnika o poddaniu się egzekucji klauzuli wykonalności,
- istotne pogorszenie się sytuacji gospodarczej, które może mieć wpływ na ryzyko niespłaceniem zobowiązań przez
- opóźnienie w spłacie płatności z tytułu umowy 90 dni i więcej

oraz inne zdarzenia, które mogą mieć negatywny wpływ na możliwe do oceny przyszłe przepływy gotówkowe z tytułu ekspozycji kredytowej.

Kredyty uznane za nieściągalne (tj. takie, dla których Grupa nie spodziewa się przyszłych przepływów pieniężnych oraz które na podstawie oddzielnych przepisów podatkowych spełniły warunki niezbędne do zaliczenia straty do kosztów uzyskania przychodu lub które zostały bezwarunkowo umorzone na mocy umowy z klientem) są na podstawie decyzji Grupy spisywane w ciężar odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty przychody z tego tytułu prezentowane są w pozycji "Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych".

Forbearance

Ekspozycje restrukturyzowane to ekspozycje, wobec których zostały zastosowane udogodnienia (ang. concession) ze względów ekonomicznych lub umownych (w zakresie warunków finansowych) wynikające z trudności finansowych kredytobiorcy, których w innym przypadku Bank by nie udzielił.

Proces nadawania ekspozycjom statusu "forborne" jest ściśle związany z procesem zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym również z procesem rozpoznawania utraty wartości dla ekspozycji.

Restrukturyzacja klienta i jego ekspozycji nie zawsze oznacza utratę wartości (np. w przypadku uzyskania odpowiednich rekompensat). Za ekspozycje z utratą wartości uznaje się ekspozycje restrukturyzowane z restrukturyzacją wymuszoną.

W przypadku przyznania przez Grupę kredytobiorcy udogodnienia, jeśli nie zmienia ono w znaczący sposób istotnych warunków oraz oczekiwanych przepływów pieniężnych z aktywa finansowego, wówczas oczekiwane przyszłe przepływy

¹ poniżej poziomu odpowiadającemu ratingowi wewnętrznemu 7- (czyli dla CCC- Standard & Poors i Caa3 Moody's)

z aktywa finansowego, którego dotyczy udogodnienie, Grupa ujmuje w wycenie tego aktywa, stosując pierwotną efektywną stopą procentową dla danego instrumentu.

Jeśli udzielone udogodnienie w znaczący sposób zmienia istotne warunki lub oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne, wówczas takie aktywo finansowe jest wyłączane z bilansu, a nowe aktywo finansowe jest ujmowane w bilansie w wartości godziwej na dzień początkowego ujęcia.

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe

W celu określenia Etapu raportowania oczekiwanych start kredytowych, należy ocenić czy dla danej ekspozycji kredytowej nastąpiła utrata wartości (Etap 3) czy też nie (Etap 1 i 2). Wybór pomiędzy Etapem 1 i 2 jest uzależniony od wystąpienia istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.

Przypisanie ekspozycji do Etapu odbywa się, w zależności od sposobu zarządzania klientem (indywidulane vs. grupowe), przy uwzględnieniu szerokiego zakresu informacji pozyskiwanych w ramach standardowych procesów zarządzania ryzykiem (w tym procesu Wczesnego Ostrzegania), dotyczących zarówno bieżących, jak i przyszłych zdarzeń, w tym czynników makroekonomicznych (uwzględnianych w scenariuszach makroekonomicznych przygotowywanych cyklicznie przez Głównego Ekonomistę) oraz liczby dni zaległości.

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe liczone są w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o wspólnych cechach ryzyka kredytowego. W sprawozdaniu finansowym Grupa koryguje wartość ekspozycji kredytowych o wartość odpisów z tytułu utraty wartości na oczekiwane straty kredytowe.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów indywidualnie istotnych

Poziom odpisów z tytułu utraty wartości na należności uznane za indywidualnie istotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, obliczany jest jako różnica między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą przewidywanych do otrzymania przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze spodziewanych spłat przez kredytobiorcę z tytułu realizacji zabezpieczeń lub sprzedaży wierzytelności. Przyszłe przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej efektywną stopą procentową instrumentu.

Jeżeli wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych wzrośnie na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odpowiednio odwracany przez rachunek zysków i strat.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów indywidualnie nieistotnych

Poziom odpisów z tytułu utraty wartości na należności uznane za indywidualnie nieistotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, obliczany jest na bazie oceny portfelowej opartej o historyczne doświadczenia dotyczące strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Odpisy z tytułu utraty wartości na należności od banków i klientów, odpisy z tytułu utraty wartości papierów wartościowych i innych aktywów korygują wartość odpowiednich pozycji aktywów. Natomiast rezerwy na zobowiązania warunkowe wykazywane sa w zobowiązaniach w pozycji "Rezerwy".

Oczekiwane straty kredytowe dla aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Dla aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wzrost lub spadek oczekiwanych strat kredytowych ujmowany jest w rachunku zysków i strat w pozycji 'Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych".

W celu wyliczenia kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe dla aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, Grupa wykorzystuje, wewnętrzną metodykę, definiującą parametry prawdopodobieństwa wystąpienia niewykonania zobowiązania (parametr PD), wartość straty w momencie niewykonania zobowiązania (parametr LGD) oraz wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (parametr EAD).

Przychody i koszty z tytułu odsetek oraz przychody o podobnym charakterze

Przychody i koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa uwzględnia wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta. W rezultacie prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej po pomniejszeniu o bezpośrednie koszty pozyskania instrumentu finansowego prezentowane są jako składnik przychodów odsetkowych.

Efektywną stopę procentową stosuje się do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, z wyjątkiem: zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko

kredytowe oraz istniejących składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Przychód odsetkowy odniesieniu do zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze wzgledu na ryzyko kredytowe ustalany jest efektywna stopa procentowa skorygowana o ryzyko kredytowe.

Pozycja "Przychody odsetkowe" obejmuje odsetki od aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Pozycja "Przychody o podobnych charakterze" będąca częścią wyniku odsetkowego netto zawiera odsetki od aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Odsetki od zobowiazań finansowych prezentowane sa w linii "Koszty odsetkowe".

Przychody/koszty odsetkowe od instrumentów pochodnych, desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń, prezentowane są w wyniku odsetkowym.

Przychody i koszty z tytułu prowizji, opłaty bankowe

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Prowizje klasyfikowane są do następujących kategorii:

- prowizji stanowiących integralną część efektywnej stopy procentowej,
- prowizji za wykonanie usługi,
- prowizji za wykonanie znaczącej czynności.

Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej zaliczane są do rachunku zysków i strat jako korekta kalkulacji efektywnej stopy procentowej i wykazywane w przychodach odsetkowych.

W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat, np. kredytów w rachunku bieżącym lub kart kredytowych, prowizje rozliczane są w czasie metodą liniową przez okres ważności limitu kredytowego. Tego typu prowizje zaliczane są do przychodów z tytułu prowizji.

Dla pozostałych prowizji Grupa dokonuje:

- identyfikacji umowy z klientem,
- określenia zobowiązania w zakresie świadczeń wynikających z umowy,
- ustalenia ceny transakcyjnej,
- przyporządkowania ceny do poszczególnych zobowiązań wynikających z umowy, celem ustalenia kwot, które ujmowane będą jako przychód,
- rozpoznania przychodu w chwili, kiedy Bank zrealizuje zobowiązanie w zakresie świadczenia (lub w toku realizacji świadczenia), czyli w momencie lub okresie, kiedy klient uzyskuje zasadniczo wszystkie korzyści ze świadczenia.

Jeśli Grupa przenosi kontrolę nad usługą w miarę upływu czasu i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia i klient jednocześnie czerpie korzyści płynące ze świadczenia Grupy, w miarę wykonywania przez Grupę tego świadczenia, wówczas prowizje są ujmowane w miarę upływu czasu proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi w przychodach z tytułu prowizji. W pozostałych sytuacjach prowizje ujmowane są jednorazowo w momencie wykonania czynności i wykazywane w przychodach z tytułu prowizji.

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia (stała, zmienna lub obie), które będzie przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich.

Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnik aktywów, jeżeli:

- a) koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową, którą można wyraźnie zidentyfikować,
- b) koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Banku, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełniania) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości; oraz
- Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska.

Wartości szacunkowe

Ustalenie bilansowych wartości niektórych aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów wymaga oszacowania na datę bilansową wpływu niepewnych przyszłych zdarzeń na te pozycje. Szacunki i założenia podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne oraz inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Poniżej zaprezentowano najistotniejsze z nich, zastosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się, stosując techniki wyceny. Jeżeli do ustalenia wartości godziwej stosuje się techniki wyceny, metody te są okresowo oceniane i weryfikowane. Wszystkie modele są testowane i zatwierdzane przed użyciem. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, chociaż w pewnych obszarach kierownictwo jednostki musi korzystać z oszacowań. Zmiany założeń dotyczących szacowanych czynników mogą mieć wpływ na wykazywane wartości godziwe instrumentów finansowych.

Grupa stosuje następujące metody wyceny w stosunku do poszczególnych typów instrumentów pochodnych:

- do wyceny terminowych transakcji walutowych stosuje sie model zdyskontowanych przepływów pienieżnych,
- do wyceny transakcji opcyjnych wykorzystywane są rynkowe modele wyceny opcji,
- do wyceny transakcji na stopy procentowe stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- do wyceny transakcji futures stosuje się bieżące notowania rynkowe.

Grupa do wyceny ryzyka kredytowego wykorzystuje kwotowania instrumentu wymiany ryzyka upadłości dłużnika (Credit Default Swap).

Grupa różnicuje wycenę ryzyka kontrahenta ze względu na dostępność kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych (CDS):

- ryzyko kredytowe kontrahentów, dla których istnieje aktywny rynek CDS: Uznaje się, że kwotowania CDS odzwierciedlają rynkową wycene ryzyka kredytowego;
- ryzyko kredytowe kontrahentów, dla których nie istnieje aktywny rynek CDS: Na podstawie ratingu kredytowego (zewnętrznego lub wewnętrznego, jeżeli zewnętrzny nie jest dostępny) oraz sektora gospodarki, w którym klient działa, kontrahentowi przypisywana jest wartość indeksu CDS, która odzwierciedla rynkową wycenę ryzyka.

W przypadku wyceny własnego ryzyka kredytowego, Grupa stosuje metodę zdefiniowaną dla klientów, dla których nie ma aktywnego rynku CDS.

Głównymi czynnikami wpływającymi na zmiany szacunków w zakresie ryzyka kontrahenta są: (i) zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych skorelowane między innymi z poziomem kursów walut oraz stóp procentowych, (ii) zmiany w zakresie kwotowań kredytowych instrumentów pochodnych (CDS) (iii) zmiany w zakresie ryzyka kredytowego kontrahentów (zmiana ratingów).

Utrata wartości kredytów

Grupa szacuje wartość odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla wszystkich aktywów finansowych w powiązaniu z klasyfikacją tych aktywów do jednego z trzech Etapów determinujących wartość szacunków, w zależności od przyjętych do kalkulacji parametrów.

Na bazie wykonanych kalkulacji Grupa dokonuje regularnych odpisów z tytułu utraty wartości należności kredytowych, których to poziom jest regularnie monitorowany.

Na każdy dzień bilansowy dokonywana jest ponadto ocena, czy zaistniały obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości ekspozycji kredytowych. Ekspozycja kredytowa jest dotknięta utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, jeżeli wystąpiło zdarzenie, jedno lub więcej, mające ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne w ramach tej ekspozycji kredytowej.

Jeśli tak, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową, a oszacowaną wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z danej ekspozycji kredytowej

Niezaklasyfikowanie ekspozycji kredytowej klienta jako ekspozycji o utraconej wartości kredytowej, pomimo wystąpienia określonych przesłanek wymaga uzasadnienia i udokumentowania, dlaczego nie zidentyfikowano utraty wartości.

Metodologia i założenia wykorzystywane przy ustalaniu poziomu odpisów z tytułu utraty wartości należności są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby. Dodatkowo Grupa dokonuje testowania wstecznego (w oparciu o dane historyczne) w celu porównania wartości rzeczywiście poniesionych strat z szacunkami w zakresie utraty wartości kredytów, co również może mieć wpływ na zmiane metodologii.

Utrata wartości firmy

Bank corocznie przeprowadza obligatoryjne testy na utratę wartości firmy zgodnie z modelem opracowanym na podstawie wytycznych zawartych w MSR 36. Podstawą wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których przyporządkowano wartość firmy, jest ich wartość użytkowa, którą kierownictwo Banku szacuje w oparciu o plan finansowy, odzwierciedlający przyjęte założenia odnośnie przyszłych warunków gospodarczych oraz oczekiwanych wyników działalności Banku, stopę dyskontową wykorzystaną w prognozach przepływów pieniężnych oraz stopę wzrostu zastosowaną do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza okres objęty planem finansowym.

Świadczenia pracownicze

Rezerwy na przyszłe wypłaty z tytułu świadczeń pracowniczych, takie jak nagrody jubileuszowe czy odprawy emerytalne i rentowe, podlegają okresowemu oszacowaniu aktuarialnemu przez niezależnego aktuariusza. Wysokość rezerw

odpowiada wartości obecnej przyszłych długoterminowych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień sprawozdawczy i bazuje na szeregu założeń w obszarze statystyki kadrowej, w tym prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego jako pracownika Grupy, obejmującego rotację pracowników, ryzyko śmierci oraz ryzyko całkowitej niezdolności do pracy.

4 Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pieniężnym, walutowym i kapitałowym

1. Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pienieżnym i walutowym

Wzrost gospodarczy w I kwartale 2018 roku był najprawdopodobniej nieco niższy niż 4,9% r./r. zanotowane w IV kwartale 2017 roku. Motorem wzrostu gospodarczego pozostaje popyt krajowy w tym przede wszystkim konsumpcja indywidualna, o czym świadczy szybki wzrost sprzedaży detalicznej – o 8,1% r./r. w I kwartale bieżącego roku wobec 7% w IV kwartale 2017 roku. Rosnące wydatki konsumentów to efekt dalszej poprawy sytuacji na rynku pracy oraz nastrojów konsumentów. Sprzedaż wspierają także cały czas wypłaty środków z programu 500+, ale biorąc pod uwagę, że gospodarstwa domowe zaczęły otrzymywać świadczenia już w połowie 2016 roku ich pozytywny wpływ na roczną dynamikę sprzedaży będzie prawdopodobnie coraz mniejszy. Konsumpcja będzie stopniowo spowolniać, mimo to w tym roku jej dynamika pozostanie najprawdopodobniej w pobliżu 4%. Drugim filarem wzrostu w I kwartale 2018 roku pozostawały inwestycje, o czym świadczy dalsze przyspieszenie wzrostu produkcji budowlanej ze średnio 17,6% r./r. w IV kwartale 2017 roku do 27,4% r./r., pomimo stosunkowo niekorzystnych warunków pogodowych. Wsparciem dla inwestycji w tym roku będzie większy napływ środków unijnych, widoczny już od początku roku. Jednocześnie jednak produkcja przemysłowa spowolniła z 8% w IV kwartale ubiegłego roku do 5,9% w pierwszych trzech miesiącach bieżącego roku, co sygnalizuje, że mimo kontynuacji pozytywnej tendencji sprzedaży i produkcji budowlanej wzrost PKB jednak nieznacznie spowolnił. Niewielki spadek zanotował także wyrównany sezonowo indeks koniunktury w przemyśle (PMI), z 54,2 pkt., do 54 pkt.

Stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła nieznacznie w styczniu, jednak wynikało to z tendencji sezonowych. Na koniec marca stopa bezrobocia osiągnęła poziom 6,6%, taki sam jak zanotowany na koniec 2017 roku. Wzrost płac spowolnił nieznacznie z 7,1% r./r. w IV kwartale do 6,9% r./r., ale biorąc pod uwagę spadek inflacji płace realne przyspieszyły z 4,7% do 5,3% w ujęciu rocznym. Dynamika zatrudnienia spadła z 4,5% r./r. do 3,7% r./r., ale wynikało to z efektu statystycznego zmiany próby GUS. Dane z rynku pracy potwierdzają, że przedsiębiorstwa borykają się z coraz większym problemem niedoboru pracowników, obecnie nie widać też oznak pogorszenia sytuacji na rynku pracy. Oczekuje się dalszego spadku stopy bezrobocia w kolejnych kwartałach i średniego wzrostu płac w sektorze przedsiębiorstw w całym roku powyżej 7% r./r..

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 1,5% r./r. w I kwartale 2018 roku, wobec 2,2% r./r. w IV kwartale 2017 roku. Inflacja spadła w pierwszych miesiącach roku przede wszystkim za sprawą niższej dynamiki cen żywności i paliw. Choć średnio w I kwartale inflacja netto wyniosła 0,9% r./r. tj. podobnie jak w poprzednim kwartale, to widoczna była tendencja spadkowa w kolejnych miesięcznych odczytach, aż do 0,7% w marcu. Główny wskaźnik inflacji spadł w marcu do 1,3% r./r.. W kolejnych miesiącach Bank oczekuje stopniowego wzrostu inflacji. Na koniec roku inflacja powinna być blisko dolnej granicy przedziału wahań wokół celu tj. 1,5% r./r.. Bank spodziewa się za to stopniowego wzrostu inflacji i inflacji netto, powyżej celu, w przyszłym roku, w związku z utrzymywaniem się presji popytowej w gospodarce.

Rada Polityki Pieniężnej (RPP) nie zdecydowała się na zmiany parametrów polityki pieniężnej. W ostatnich komunikatach Rada Polityki Pieniężnej sygnalizowała, że mimo dobrych wyników gospodarczych nie dostrzega potrzeby korekty w polityce pieniężnej w tym roku i być może także przez pewną część 2019 roku. Najprawdopodobniej do utrzymania łagodnego tonu wypowiedzi członków Rady przyczynił się spadek inflacji. W podstawowym scenariuszu, biorąc pod uwagę siłę gospodarki, sytuację na rynku pracy oraz oczekiwany wzrost inflacji w przyszłym roku Bank dostrzega przestrzeń do zacieśnienia polityki pieniężnej w 2019 roku.

Po wyraźnym umocnieniu złotego w całym 2017 roku, I kwartał tego roku stał pod znakiem lekkiego osłabienia krajowej waluty wobec euro. Złoty zyskał jednak wobec dolara głównie za sprawą umocnienia euro do dolara w styczniu, przy późniejszej stabilizacji kursu EUR/USD. Do wyhamowania trendu na umocnienie złotego mógł przyczynić się wzrost rentowności na bazowych rynkach długu, w tym szczególnie w USA oraz korekta na głównych indeksach giełdowych przy wzroście niepewności dotyczącej działań protekcjonistycznych w USA oraz negatywnych niespodzianek w danych makroekonomicznych ze strefy euro. Negatywnym czynnikiem krajowym dla złotego był łagodny ton wypowiedzi Rady Polityki Pieniężnej. Dobre dane z krajowej gospodarki ograniczyły skalę osłabienia złotego. Kurs EUR/PLN wzrósł na koniec marca do poziomu 4,213 z 4,176 na koniec ubiegłego roku. Z kolei kurs USD/PLN spadł odpowiednio do poziomu 3,42 z 3,48.

Gołębie nastawienie Rady Polityki Pieniężnej, spadek inflacji oraz spadki rentowności na bazowych rynkach długu, w tym głównie w strefie euro doprowadziły do obniżenia rentowności krajowych obligacji skarbowych. Rentowności 2-letnich obligacji spadły na koniec marca do 1,50% z 1,71% na koniec grudnia 2017 roku, a 10-letnich obligacji do 3,17% z 3,30%. Z kolei stawka WIBOR 3M obniżyła się z 1,72% do poziomu 1,70%.

2. Sytuacja na rynku kapitałowym

I kwartał 2018 roku charakteryzował się dużą zmiennością. W styczniu bardzo pozytywne nastroje pozwoliły na osiągnięcie najwyższego poziomu indeksu WIG w historii GPW. Natomiast w kolejnych miesiącach sentyment na rynkach kapitałowych uległy wyraźnemu pogorszeniu, a wzrost awersji do ryzyka wynikał z obaw co do skutków potencjalnej wojny handlowej między USA a Chinami.

W konsekwencji wszystkie główne indeksu zakończyły I kwartał z ujemnymi stopami zwrotu. Najszerszy indeks rynku WIG, pomimo rekordowych notowań w styczniu, stracił na wartości 8,4%. Indeks spółek o największej kapitalizacji WIG20 zniżkował o 10,2%. W przypadku indeksu mWIG40 (obejmującego średnie spółki) spadek notowań wyniósł 6%. Relatywnie najlepiej zachowywał się indeks spółki o najmniejszej kapitalizacji sWIG80 z notowaniami niższymi o 2,9% w porównaniu z poziomem z końca 2017 roku.

Wśród subindeksów sektorowych, dodatnią stopą zwrotu pochwalić się mogą: WIG-Media (+5% kw./kw.), spółki spożywcze (WIG-Spożywczy wzrósł o 4,5%) oraz WIG-Nieruchomości (symboliczna poprawa notowań o 0,2% kw./kw.). Z drugiej strony, największe zniżki objęły spółki górnicze (WIG-Górnictwo stracił na wartości 20,2%), energetyczne (spadek o 17,8%) oraz paliwowe (spadek o 16,7%).

W I kwartale 2018 roku, aktywność na krajowym rynku pierwotnych ofert publicznych pozostała na niewielkim poziomie. Podobnie jak w analogicznym okresie 2017 roku, na głównym parkiecie GPW pojawiły się zaledwie dwa nowe podmioty (w tym jedna w ramach przeniesienia z rynku alternatywnego New Connect). Wartość pierwotnych ofert publicznych wyniosła niecałe 93 mln zł w porównaniu z 99 mln zł rok wcześniej oraz 148 mln zł w IV kwartale 2017 roku. W tym samym czasie, z obrotu na głównym rynku wycofane zostały akcje 7 podmiotów, a na koniec marca 2018 roku przedmiotem handlu na GPW były akcje 478 spółek (w tym 50 zagranicznych).

Łączna wartość rynkowa wszystkich spółek notowanych na GPW spadła o 5,6% kw./kw. osiągając poziom 1 302 mld zł, z czego spółki krajowe stanowiły 47% (608 mld zł, spadek o 9,4% kw./kw.).

Indeksy rynku akcji według stanu na dzień 31 marca 2018 roku

Indeks	31.03.2018	31.12.2017	Zmiana (%) kw./kw.	31.03.2017	Zmiana (%) r./r.
WIG	58 377,42	63 745,30	(8,4%)	57 911,31	0,8%
WIG-PL	59 533,04	65 263,00	(8,8%)	58 931,40	1,0%
WIG-div	1 095,16	1 213,88	(9,8%)	1 128,23	(2,9%)
WIG20	2 210,38	2 461,21	(10,2%)	2 175,96	1,6%
WIG20TR	3 815,86	4 261,88	(10,5%)	3 682,21	3,6%
WIG30	2 556,70	2 825,27	(9,5%)	2 516,38	1,6%
mWIG40	4 554,89	4 847,27	(6,0%)	4 743,66	(4,0%)
sWIG80	14 179,62	14 595,76	(2,9%)	16 382,22	(13,4%)
Subindeksy sektorowe					
WIG-Banki	7 841,44	8 481,97	(7,6%)	6 991,74	12,2%
WIG-Budownictwo	2 688,22	2 819,16	(4,6%)	3 518,62	(23,6%)
WIG-Chemia	13 639,53	15 297,93	(10,8%)	16 091,27	(15,2%)
WIG-Energia	2 457,61	2 990,57	(17,8%)	2 876,20	(14,6%)
WIG-Górnictwo	3 509,02	4 394,93	(20,2%)	4 157,63	(15,6%)
WIG-Informatyka	1 971,63	2 041,80	(3,4%)	2 359,40	(16,4%)
WIG-Media	5 031,10	4 791,34	5,0%	5 167,54	(2,6%)
WIG-Nieruchomości	2 202,41	2 198,05	0,2%	1 933,40	13,9%
WIG-Paliwa	5 946,63	7 140,43	(16,7%)	6 561,69	(9,4%)
WIG-Spożywczy	3 792,63	3 627,59	4,5%	4 577,12	(17,1%)
WIG-Telekomunikacja	744,34	745,44	(0,1%)	683,57	8,9%

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.("DMBH")

Wartość obrotu akcjami i obligacjami oraz wolumeny obrotów instrumentami pochodnymi na GPW w I kwartale 2018 roku

	l kw. 2018	IV kw. 2017	Zmiana (%) kw./kw.	l kw. 2017	Zmiana (%) r./r.
Akcje (mln zł) *	110 406	122 118	(9,6%)	137 102	(19,5%)
Obligacje (mln zł)	770	741	3,9%	758	1,6%
Kontrakty terminowe (tys. szt.)	4 044	3 332	21,4%	4 299	(5,9%)
Opcje (tys. szt.)	180,9	138	31,1%	185	(2,2%)

^{*} transakcje sesyjne i pakietowe

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.

5 Sytuacja w sektorze bankowym

Według danych Narodowego Banku Polskiego wolumen kredytów udzielonych przedsiębiorstwom osiągnął na koniec I kwartału 2018 roku poziom 334 mld zł, to jest +6,3% więcej niż rok wcześniej. Po spadku w 2016 roku, przez cały rok 2017 i I kwartał 2018 roku, roczna dynamika wzrostu portfela kredytów korporacyjnych wahała się w przedziale nieco

przekraczającym 5%. Pod względem struktury terminowej, dynamika wolumenu udzielonych kredytów wzrastała wraz z terminem zapadalności. Najszybciej wzrastał wolumen kredytów długoterminowych (powyżej 5 lat) i tych zaciągniętych na okres od 1 do 5 lat (odpowiednio +10,1% i +8,2% r./r.) natomiast w kategorii kredytów o krótkim terminie zapadalności (do jednego roku) odnotowano jedynie niewielką zmianę o +0,3% r./r. Struktura rodzajowa kredytów korporacyjnych wskazuje na znaczący wzrost aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw – wolumen kredytów o charakterze inwestycyjnym wzrósł o +8,8% r./r., na co największy wpływ miało dynamiczne przyspieszenie wzrostu wolumenu kredytów na nieruchomości (na koniec marca 2018 r. ich wzrost wyniósł +14,1% r./r., podczas gdy rok wcześniej kredyty te odnotowywały spadek o -2,2% r./r.). Istotne ożywienie odnotowano także po stronie kredytów o charakterze bieżącym których dynamika przyspieszyła do +7,2% r./r. Przyspieszeniu dynamiki wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw w wymienionych obszarach towarzyszył wyraźny spadek po stronie wolumenu kredytów na inne cele (-27,0% r./r.).

Saldo kredytów dla gospodarstw domowych na koniec I kwartału 2018 roku wzrosło do poziomu prawie 670 mld zł (+3,3% r./r., 21,4 mld zł) przede wszystkim za sprawą kredytów konsumpcyjnych (+7,6% r./r., 12,1 mld zł), których wolumen osiągnął kolejny rekord tym razem na poziomie 171,1 mld zł. W przypadku kredytów na nieruchomości od początku 2016 r. obserwowalne jest znaczące wyhamowanie tempa wzrostu do zaledwie 2,1% na koniec marca 2018 roku w ujęciu rocznym. Jest to wynikiem znaczącego umocnienia złotego jakie jest obserwowane od stycznia 2016 roku, co skutkuje ciągłą redukcją wolumenu kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych (-15,1% r./r. na koniec marca br.). Jednocześnie wolumen złotowych kredytów hipotecznych gospodarstw domowych kontynuuje wzrost w dwucyfrowym tempie (+12,7% r./r.).

Wolumen depozytów przedsiębiorstw przekroczył na koniec marca 2018 roku poziom 258 mld zł, to jest +4,5% więcej niż na koniec analogicznego okresu rok wcześniej. Wzrost odnotowano przede wszystkim w obszarze depozytów bieżących (+5,1% r./r., 7,9 mld zł), natomiast depozyty terminowe rosły w nieco niższym tempie (+3,4% r./r., 3,1 mld zł).

Wolumen depozytów gospodarstw domowych przekroczył poziom 757 mld zł na koniec I kwartału, rosnąc w tempie 4,8% r./r.. Do wzrostu przyczyniły się jedynie zobowiązania bieżące (+13% r./r., 53,5 mld zł.). Jednocześnie sektor bankowy zanotował znaczący odpływ depozytów terminowych (-6,2% r./r., 19,1 mld zł).

6 Analiza finansowa wyników Grupy Kapitałowej Banku

1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Na koniec I kwartału 2018 roku suma bilansowa wyniosła 44,5 mld zł, co stanowi wzrost o 1,4 mld zł (tj. 3,4%) w porównaniu do końca 2017 roku. Na zmiane salda aktywów miały wpływ następujące elementy:

- Wzrost aktywów przeznaczonych do obrotu o 1,9 mld zł, tj. 88,4%;
- Spadek salda inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody o 1,3 mld zł, tj. 7,2%.

Największy udział w strukturze aktywów Grupy na koniec I kwartału 2018 roku miały należności od klientów netto. Ich udział w sumie aktywów wyniósł 45,4% na koniec marca 2018 roku. Wartość należności od klientów netto na koniec I kwartału 2018 roku wyniosła 20,2 mld zł i była wyższa 0,3 mld zł (tj. 1,7%) w stosunku do końca 2017 roku i wynikała przede wszystkim ze zwiększenia akcji kredytowej dla klientów sektora niefinansowego (0,4 mld zł, tj. 2,2%). Należności w sektorze niefinansowym wzrosły po stronie klientów instytucjonalnych (0,4 mld zł, tj. 3,9%; wzrost nastąpił w segmencie klientów korporacyjnych i bankowości przedsiębiorstw). Należności w sektorze niefinansowym po stronie klientów indywidulanych pozostały na prawie niezmienionym poziomie.

Należności od klientów netto

	24 02 0040	24.40.2047	Zmiana	1
w tys. zł	31.03.2018	31.12.2017 —	tys. zł (58 269) - 393 738 431 127 (37 389)	%
Należności od podmiotów sektora finansowego, w tym: należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	1 936 748 -	1 995 017 -	(58 269) -	(2,9%)
Należności od podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	18 247 754	17 854 016	393 738	2,2%
Klientów instytucjonalnych*	11 488 017	11 056 890	431 127	3,9%
Klientów indywidualnych, z tego:	6 759 737	6 797 126	(37 389)	(0,6%)
należności niezabezpieczone	5 271 378	5 323 199	(51 821)	(1,0%)
kredyty hipoteczne	1 488 359	1 473 927	14 432	1,0%
Należności od klientów netto, razem	20 184 502	19 849 033	335 469	1,7%

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Należności od klientów brutto w podziale na kategorie ryzyka

w tys. zł	31.03.2018	31.12.2017 —	Zmiana	
w tys. 21	31.03.2010	31.12.2017	tys. zł	%
Należności bez rozpoznanej utraty wartości	20 091 687	19 714 214	377 473	1,9%
Należności bez rozpoznanej utraty wartości (koszyk 1), w tym:	18 409 631	n/d	-	-

	24.02.2040	24.40.0047	Zmiana	
w tys. zł	31.03.2018	31.12.2017 —	tys. zł	%
podmiotów sektora niefinansowego	16 471 459	n/d	-	-
klientów instytucjonalnych*	10 302 229	n/d	-	-
klientów indywidualnych	6 169 230	n/d	-	-
Należności bez rozpoznanej utraty wartości (koszyk 2), w tym:	1 682 056	n/d	-	-
podmiotów sektora niefinansowego	1 681 987	n/d	-	-
klientów instytucjonalnych*	1 109 624	n/d	-	-
klientów indywidualnych	572 363	n/d	-	-
Należności z rozpoznaną utratą wartości (koszyk 3), w tym:	672 376	660 094	12 282	1,9%
podmiotów sektora niefinansowego	672 376	642 958	29 418	4,6%
klientów instytucjonalnych*	316 238	322 643	(6 405)	(2,0%)
klientów indywidualnych	356 138	320 315	35 823	11,2%
Należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi (koszyk 3)	58 684	62 508	(3 824)	(6,1%)
Należności od klientów brutto razem, w tym:	20 822 747	20 436 816	385 931	1,9%
podmiotów sektora niefinansowego	18 825 822	18 361 818	464 004	2,5%
klientów instytucjonalnych*	11 728 091	11 269 153	458 938	4,1%
klientów indywidualnych	7 097 731	7 092 665	5 066	0,1%
Odpisy z tytułu utraty wartości, w tym:	(638 245)	(587 783)	(50 462)	8,6%
na należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(50 832)	(54 295)	3 463	(6,4%)
Należności od klientów netto, razem	20 184 502	19 849 033	335 469	1,7%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności z rozpoznaną utratą wartości*	87,4%	80,8%		
klientów instytucjonalnych*	78,4%	68,3%		
klientów indywidualnych	94,9%	92,3%		
Wskaźnik kredytów nieobsługiwanych (NPL)	3,2%**	3,2%		

^{*}Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

W I kwartale 2018 roku zobowiązania wobec klientów stanowiły dominujące źródło finansowania działalności Grupy i wynosiły 70,4% zobowiązań i kapitału własnego Grupy. Wartość zobowiązań wobec klientów na koniec marca 2018 roku wyniosła 31,3 mld zł i była niższa o 0,8 mld zł (tj. 2,5%) w porównaniu do końca 2017 roku, co wynikało ze spadku depozytów od klientów sektora niefinansowego o 1,9 mld zł, tj. 7,1%. Zobowiązania w sektorze niefinansowym spadły po stronie klientów instytucjonalnych (2,2 mld zł, tj. 13,3%, spadek nastąpił w segmencie publicznym). Depozyty w sektorze niefinansowym po stronie klientów indywidualnych wzrosły o 0,3 mld zł, tj. 2,9%.

Jednocześnie depozyty od klientów sektora finansowego wzrosły o 1,1 mld zł, tj. 22,1%.

Zobowiązania wobec banków wyniosły 3,2 mld zł na koniec I kwartału 2018 roku, co stanowiło 7,2% zobowiązań i kapitału własnego Grupy. W porównaniu do końca 2017 roku zobowiązania wobec banków wzrosły o 1,7 mld zł , między innymi z powodu wzrostu salda na pozostałych zobowiązaniach.

Zobowiązania wobec klientów

who al	24.02.2040	24 42 2047	Zmiana	
w tys. zł	31.03.2018	31.12.2017 —	tys. zł	%
Środki na rachunkach bieżących, z tego:	19 776 186	22 660 986	(2 884 800)	(12,7%)
podmiotów sektora finansowego	496 971	531 361	(34 390)	(6,5%)
podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	19 279 215	22 129 625	(2 850 410)	(12,9%)
klientów instytucjonalnych*, w tym:	10 640 984	13 593 215	(2 952 231)	(21,7%)
jednostek budżetowych	1 088 762	2 826 740	(1 737 978)	(61,5%)
klientów indywidualnych	8 638 231	8 536 410	101 821	1,2%
Depozyty terminowe, z tego:	11 322 631	9 284 167	2 038 464	22,0%
podmiotów sektora finansowego	5 428 805	4 321 787	1 107 018	25,6%
podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	5 893 826	4 962 380	931 446	18,8%
klientów instytucjonalnych*, w tym:	3 880 339	3 150 070	730 269	23,2%
jednostek budżetowych	758 104	96 966	661 138	681,8%
klientów indywidualnych	2 013 487	1 812 310	201 177	11,1%

^{**}Zgodnie z wytycznymi Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments wartość należności w Koszyku 3 prezentacyjnie powinna zostać powiększona o naliczone odsetki kontraktowe w łącznej kwocie 339 446 tys. PLN. Konsekwencją takiej prezentacji należności jest wzrost rezerw kredytowych o analogiczna kwote. Przy takiej prezentacji wskażnik kredytów nieobsługiwanych NPL wyniósłby 4,8%...

who at	24.02.2040	31.12.2017 —	Zmiana	
w tys. zł	31.03.2018	31.12.2017 —	tys. zł	%
Depozyty razem	31 098 817	31 945 153	(846 336)	(2,6%)
Pozostałe zobowiązania	225 306	191 545	33 761	17,6%
Zobowiązania wobec klientów, razem	31 324 123	32 136 698	(812 575)	(2,5%)

^{*}Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

2. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

W I kwartale 2018 roku Grupa osiągnęła skonsolidowany zysk netto w wysokości 145,8 mln zł, co oznacza wzrost o 103,2 mln zł (tj. 241,9%) w stosunku do I kwartału 2017 roku. W tym samym czasie przychody Grupy zwiększyły się o 100,4 mln zł (tj. 21,5%) i osiągnęły poziom 567,5 mln zł.

Na kształtowanie się wyniku działalności operacyjnej Grupy w I kwartale 2018 roku w porównaniu do I kwartału 2017 roku wpływ miały w szczególności:

• wynik z tytułu odsetek w wysokości 277,2 mln zł wobec 254,3 mln zł w I kwartale 2017 roku – wzrost o 22,9 mln zł (tj. 9,0%). Przychody odsetkowe w I kwartale 2018 roku wzrosły o 15,7 mln zł (tj. 5,0%), w porównaniu do analogicznego okresu w 2017 roku i wyniosły 328,0 mln zł. Odsetki od należności od klientów stanowiące główne źródło przychodów odsetkowych, osiągnęły poziom 234,1 mln zł i były wyższe o 14,7 mln zł (tj. 6,7%) w stosunku do I kwartału 2017 roku. Miało to głównie związek ze wzrostem średniego wolumenu należności niezabezpieczonych od klientów indywidualnych oraz pozytywnym wpływem marży kredytowej u klientów instytucjonalnych wraz z ich rosnącym poziomem wolumenów kredytowych. Jednocześnie wzrost zanotowały przychody odsetkowe od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu o 5,4 mln zł (tj. 66,8%) dzięki wyższemu średniemu saldu tego portfela.

Koszty z tytułu odsetek w I kwartale 2018 roku spadły o 7,2 mln zł (tj. 12,5%), w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku. Koszty odsetek od zobowiązań wobec klientów (sektora finansowego i niefinansowego) stanowiące główne źródło kosztów odsetkowych, osiągnęły poziom 33,4 mln zł i były niższe o 10,5 mln zł (tj. 23,9%) w stosunku do I kwartału 2017 roku, co było pochodną spadku salda depozytów klientów instytucjonalnych (o 3,7% r./r.).

Wynik z tytułu odsetek

	01.01 –	01.01 –	Zmia	na
w tys. zł	31.03.2018	31.03.2017	tys. zł	%
Przychody odsetkowe z tytułu:				
operacji z Bankiem Centralnym	1 729	4 060	(2 331)	(57,4%)
należności od banków	4 885	5 966	(1 081)	(18,1%)
należności od klientów, z tego:	234 062	219 313	14 749	6,7%
podmiotów sektora finansowego	12 987	11 911	1 076	9,0%
podmiotów sektora niefinansowego, w tym:	221 075	207 402	13 673	6,6%
od kart kredytowych	70 924	70 184	740	1,1%
inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody*	71 881	73 367	(1 486)	(2,0%)
Przychody o podobnym charakterze z tytułu:				
dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	13 570	8 137	5 433	66,8%
zobowiązań z ujemną stopą procentową	1 855	1 487	368	24,7%
	327 982	312 330	7 368	5,0%
Koszty odsetek i podobne koszty z tytułu:				
zobowiązań wobec banków	(13 504)	(7 124)	(6 380)	89,6%
zobowiązań wobec podmiotów sektora finansowego	(13 857)	(12 964)	(893)	6,9%
zobowiązań wobec podmiotów sektora niefinansowego	(19 529)	(30 882)	11 353	(36,8%)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(73)	(177)	104	(58,8%)
aktywów z ujemną stopą procentową	(144)	(277)	133	(48,0%)
instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń	(3 709)	(6 630)	2 921	(44,1%)
	(50 816)	(58 054)	7 238	(12,5%)
Wynik z tytułu odsetek	277 166	254 276	22 890	9,0%

wynik z tytułu opłat i prowizji w kwocie 141,6 mln zł wobec 134,3 mln zł w I kwartale 2017 roku – wzrost o 7,3 mln zł (tj. 5,4%), głównie w wyniku wzrostu przychodów prowizyjnych o 8,2 mln zł (tj. 5,3%), częściowo skompensowany przez niższe prowizje ze sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych między innymi w efekcie wdrożenia dyrektywy MiFID 2 oraz sentymentu rynkowego na początku kwartału;

Wynik z tytułu opłat i prowizji

	01.01 –	01.01 –	Zmiana	
w tys. zł	31.03.2018	31.03.2017	tys. zł	%
Przychody z tytułu opłat i prowizji				
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych*	22 922	24 877	(1 955)	(7,9%)
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	37 811	37 690	121	0,3%
z tytułu realizacji zleceń płatniczych	26 293	25 385	908	3,6%
z tytułu usług powierniczych*	20 262	22 325	(2 063)	(9,2%)
z tytułu działalności maklerskiej	14 365	13 413	952	7,1%
z tytułu świadczenia usług zarządzania środkami na rachunkach klientów	7 244	6 926	318	4,6%
z tytułu udzielonych gwarancji	4 791	4 451	340	7,6%
z tytułu udzielonych zobowiązań o charakterze finansowym	1 827	1 454	373	25,7%
Inne, w tym:	28 000	18 821	9 179	48,8%
z tytułu produktów ratalnych w karcie kredytowej	6 550	6 440	110	1,7%
	163 515	155 342	8 173	5,3%
Koszty z tytułu opłat i prowizji				
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	(8 711)	(7 178)	(1 533)	21,4%
z tytułu działalności maklerskiej	(3 365)	(4 009)	644	(16,1%)
z tytułu opłat KDPW	(4 655)	(5 034)	379	(7,5%)
z tytułu opłat brokerskich	(1 402)	(1 086)	(316)	29,1%
inne	(3 785)	(3 742)	(43)	1,1%
	(21 918)	(21 049)	(869)	4,1%
Wynik z tytułu opłat i prowizji				
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych	22 922	24 877	(1 955)	(7,9%)
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	29 100	30 512	(1 412)	(4,6%)
z tytułu realizacji zleceń płatniczych	26 293	25 385	908	3,6%
z tytułu usług powierniczych	20 262	22 325	(2 063)	(9,2%)
z tytułu działalności maklerskiej	11 000	9 404	1 596	17,0%
z tytułu świadczenia usług zarządzania środkami na rachunkach klientów	7 244	6 926	318	4,6%
z tytułu udzielonych gwarancji	4 791	4 451	340	7,6%
z tytułu udzielonych zobowiązań o charakterze finansowym	1 827	1 454	373	25,7%
z tytułu opłat KDPW	(4 655)	(5 034)	379	(7,5%)
z tytułu opłat brokerskich	(1 402)	(1 086)	(316)	29,1%
inne	24 215	15 079	9 136	60,6%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	141 597	134 293	7 304	5,4%

*Od I kwartału 2018 roku wynagrodzenie Grupy z tytułu dystrybucji obligacji strukturyzowanych dla klientów Sektora Bankowości Detalicznej, prezentowane dotąd w przychodach z tytułu opłat i prowizji z tytułu usług powierniczych, zostało przeniesione do linii przychodów z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych. Dane porównywalne zostały odpowiednio przekształcone.

- wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w wysokości 97,6 mln zł w I kwartale 2018 roku wobec 72,6 mln zł w I kwartale 2017 roku, tj. wzrost o 24,9 mln zł będący przede wszystkim efektem poprawy wyniku na zarządzaniu pozycją własną Banku;
- wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w wysokości 36,7 mln zł wobec 5,0 mln zł w I kwartale 2017 roku, tj. wzrost o 31,7 mln zł;
- wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych w wysokości 10,2 mln zł wobec -4,0 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego – wzrost o 14,2 mln zł w wyniku zwrotu kary zapłaconej przez Grupę w sprawie spornej w wysokości 10,2 mln zł;
- koszty działania i ogólnego zarządu wraz z amortyzacją w wysokości 346,1 mln zł wobec 343,0 mln zł w analogicznym okresie roku poprzedniego – nieznaczny wzrost o 3,1 mln zł (tj. 0,9%).
  - Koszty pracownicze za I kwartał 2018 roku wyniosły 148,0 mln zł i wzrosły o 11,6% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku w wyniku wyższej rezerwy na premie pracownicze oraz wzrostu średniego wynagrodzenia pracowników zgodnie z panującymi trendami rynkowymi.

^{*}Odpowiada pozycji 'Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze z tytułu dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży według MSR 39.

Koszty ogólno - administracyjne obejmowały rozpoznaną z góry roczną składkę na fundusz przymusowej restrukturyzacji w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym w wysokości 47,8 mln zł w I kwartale 2018 roku w porównaniu do poniesionej opłaty w wysokości 60,9 mln zł w I kwartale 2017 roku. Z drugiej strony koszty reklamy i marketingu wzrosły o 6,7 mln zł r./r. w wyniku przeprowadzonych akcji promocyjnych na rzecz budowania świadomości marki Citi Handlowy.

Koszty amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych wzrosły o 2,0 mln zł r./r. w związku z realizacją projektów technologicznych.

Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

who at	01.01 –	01.01 –	Zmian	ıa
w tys. zł	31.03.2018	31.03.2017	tys. zł	%
Koszty pracownicze	(148 049)	(132 602)	(15 447)	11,6%
Koszty związane z wynagrodzeniami	(102 057)	(97 914)	(4 143)	4,2%
Premie i nagrody	(24 627)	(15 887)	(8 740)	55,0%
Koszty ubezpieczeń społecznych	(21 365)	(18 801)	(2 564)	13,6%
Koszty ogólno-administracyjne	(179 340)	(193 722)	14 382	(7,4%)
Koszty opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego	(43 452)	(49 536)	6 084	(12,3%)
Koszty usług obcych, w tym doradczych, audytorskich i konsultacyjnych	(14 693)	(14 824)	131	(0,9%)
Koszty wynajmu i utrzymania nieruchomości	(16 313)	(17 106)	793	(4,6%)
Reklama i marketing	(14 995)	(8 342)	(6 653)	79,8%
Koszty usług zarządzania gotówką, koszty usług KIR i inne koszty transakcyjne	(8 989)	(9 187)	198	(2,2%)
Koszty usług zewnętrznych dotyczące dystrybucji produktów bankowych	(8 550)	(6 734)	(1 816)	27,0%
Koszty usług pocztowych, materiałów biurowych i poligrafii	(1 678)	(2 343)	665	(28,4%)
Koszty szkoleń i edukacji	(351)	(467)	116	(24,8%)
Koszty nadzoru bankowego i kapitałowego	(3 071)	(2 977)	(94)	3,2%
Koszty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	(51 240)	(63 394)	12 154	(19,2%)
Pozostałe koszty	(16 008)	(18 812)	2 804	(14,9%)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(18 680)	(16 646)	(2 034)	12,2%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, razem	(346 069)	(342 970)	(3 099)	0,9%

 odpisy netto na utratę wartości aktywów finansowych w wysokości 5,5 mln zł wobec odpisów netto w I kwartale 2017 roku w wysokości 29,4 mln zł (poprawa o 23,9 mln zł, tj. 81,2%). Spadek odpisów dotyczący segmentu Bankowości Detalicznej był spowodowany poprawą jakości portfela kredytowego oraz wdrożenia zmian skutkujących zwiększeniem efektywności procesu windykacyjnego. W segmencie Bankowości instytucjonalnej spadek odpisów netto był wynikiem przede wszystkim niższych odpisów na kredyty ze zidentyfikowaną utratą wartości.

Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

w tys. zł		2018					
•	Klienci instytucjonalni	Klienci indywidualni	Banki	Razem			
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych							
należności od banków i klientów	(14 859)	(34 530)	(2 244)	(51 633)			
należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(39)	-	-	(39)			
	(14 898)	(34 530)	(2 244)	(51 672)			
Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych							
należności od banków i klientów	10 934	34 722	608	46 264			
należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	45	-	-	45			
inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	442	-	-	442			
inne	(1 648)	1 630	-	(18)			
	9 773	36 352	608	46 733			
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(5 125)	1 822	(1 636)	(4 939)			
Utworzenie rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(8 812)	(49)	(93)	(8 954)			

w tys. zł	2018						
	Klienci instytucjonalni	Klienci indywidualni	Banki	Razem			
Rozwiązanie rezerwy na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	8 298	-	63	8 361			
Wynik rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(514)	(49)	(30)	(593)			
Wynik z tytułu wartości aktywów finansowych	(5 639)	1 773	(1 666)	(5 532)			

Łączne obciążenie z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych rachunku zysków i strat Grupy w I kwartale 2018 roku wynosiło 19,0 mln zł w porównaniu do 19,6 mln zł w I kwartale 2017 roku.

<u>Wskaźniki</u>

W I kwartale 2018 roku podstawowe wskaźniki finansowe przedstawiały się następująco:

Wybrane wskaźniki finansowe	I kw. 2018	l kw. 2017
ROE *	10,0%	8,7%
ROA**	1,4%	1,2%
Koszty/Dochody	61%	73%
Kredyty sektora niefinansowego/Depozyty sektora niefinansowego	72%	63%
Kredyty sektora niefinansowego/Aktywa ogółem	41%	39%
Wynik z tytułu odsetek/przychody ogółem	47%	54%
Wynik z tytułu prowizji/przychody ogółem	25%	29%

^{*}lloraz sumy wyników netto z czterech ostatnich kwartałów do średniego stanu kapitału z czterech ostatnich kwartałów po wyłączeniu zysku roku bieżącego.
**lloraz sumy wyników netto z czterech ostatnich kwartałów do średniego stanu aktywów z czterech ostatnich kwartałów.

Zatrudnienie w Grupie*

wateteeh	01.01 –	01.01 –	Zmiana	1
w etatach	31.03.2018		etaty	%
Średnie zatrudnienie w I kwartale	3 473	3 607	(134)	(3,7%)
Stan zatrudnienia na koniec okresu	3 457	3 600	(143)	(4,0%)

^{*}nie obejmuje osób na urlopach wychowawczych i bezpłatnych

Adekwatność kapitałowa *

rs. zł	31.03.2018	31.12.2017	
Kapitał podstawowy Tier I	5 001 989	4 981 895	
Kapitał Tier I	5 001 989	4 981 895	
Fundusze Własne	5 001 989	4 981 895	
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	28 865 123	27 882 101	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	17,3%	17,9%	
Współczynnik kapitału Tier I	17,3%	17,9%	
Łączny współczynnik kapitałowy	17,3%	17,9%	
Dźwignia finansowa	10,0%	10,5%	

^{*}Współczynnik kapitałowy obliczony został według zasad określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 ("CRR").

Przegląd aktywów ważonych ryzykiem

w tys. zł				ważone kiem	Minimalne wymogi kapitałowe
CRR			31.12.2017	31.03.2018	31.03.2018
	1	Ryzyko kredytowe (z wyjątkiem ryzyka kredytowego kontrahenta)	20 911 562	21 583 459	1 726 677
art. 438 lit. c) i d)	2	W tym metoda standardowa	20 911 562	21 583 459	1 726 677
art. 438 lit. c) i d)	3	W tym podstawowa metoda IRB (FIRB)	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	4	W tym zaawansowana metoda IRB (AIRB)	-	-	-
art. 438 lit. d)	5	W tym metoda IRB kapitału zgodnie z uproszczoną metodą ryzyka ważonego lub metodą modeli wewnętrznych	-		
art. 107 art. 438 lit. c) i d)	6	Ryzyko kredytowe kontrahenta	1 335 653	1 433 670	114 694
art. 438 lit. c) i d)	7	W tym metoda wyceny według wartości rynkowej	722 737	709 411	56 753
art. 438 lit. c) i d)	8	W tym wycena pierwotnej wartości ekspozycji	-	-	-
	9	W tym metoda standardowa	-	-	-
	10	W tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	11	W tym kwota ekspozycji z tytułu swoich wkładów do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	12	W tym aktualizacja wyceny kredytowej	612 916	724 259	57 941
art. 438 lit. e)	13	Ryzyko rozliczenia	1		-
art. 449 lit. o) i i)	14	Ekspozycje sekurytyzacyjne w portfelu bankowym (po uwzględnieniu ograniczenia)	951 516	951 118	76 089
	15	W tym metoda IRB	-	-	-
	16	W tym metoda formuły nadzorczej (SFA) IRB	-	-	-
	17	W tym metoda wewnętrznych oszacowań (IAA)	-	-	-
	18	W tym metoda standardowa	951 516	951 118	76 089
art. 438 lit. e)	19	Ryzyko rynkowe	1 030 143	1 173 499	93 880
	20	W tym metoda standardowa	1 030 143	1 173 499	93 880
	21	W tym metoda modeli wewnętrznych	-	-	-
art. 438 lit. e)	22	Duże ekspozycje	46 825	265 797	21 264
art. 438 lit. f)	23	Ryzyko operacyjne	3 606 401	3 457 580	276 606
	24	W tym metoda wskaźnika bazowego	-	-	-
	25	W tym metoda standardowa	3 606 401	3 457 580	276 606
	26	W tym metoda zaawansowanego pomiaru	-	-	-
art. 437 ust. 2), art. 48 i art. 60	27	Kwoty poniżej progów dla odliczenia (podlegające wadze ryzyka 250%)	466 417	465 853	37 268
art. 500	28	Korekta dla dolnej granicy			
	29	Razem	27 882 101	28 865 123	2 309 210

7 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segment działalności jest dającą się wyodrębnić częścią działalności Grupy, generującą przychody i koszty (w tym z transakcji wewnątrz Grupy), której wyniki operacyjne są regularnie analizowane przez Zarząd jednostki dominującej, jako główny organ decyzyjny Grupy, w celu alokacji zasobów oraz oceny jej działalności.

Grupa jest zarządzana na poziomie dwóch głównych segmentów – bankowości instytucjonalnej i bankowości detalicznej. Wycena aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego segmentu dokonywane jest zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę dla potrzeb sporządzenia sprawozdań finansowych, z uwzględnieniem transakcji pomiędzy segmentami w ramach Grupy.

Przyporządkowania aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów Grupy do segmentów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych dla potrzeb zarządczych. Transfer finansowania pomiędzy segmentami Grupy oparty jest na stawkach bazujących na stopach rynkowych. Stawki transferowe są ustalane według tych samych zasad dla obu segmentów, a ich zróżnicowanie wynika jedynie ze struktury terminowej i walutowej aktywów i zobowiązań. Podstawą oceny wyników działalności segmentu jest zysk lub strata brutto.

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski.

Bankowość Instytucjonalna

W ramach segmentu Bankowości Instytucjonalnej Grupa oferuje produkty i świadczy usługi podmiotom gospodarczym, jednostkom samorządowym oraz dla sektora budżetowego. Obok tradycyjnych usług bankowych polegających na działalności kredytowej i depozytowej, segment świadczy usługi zarządzania gotówką, finansowania handlu, usług maklerskich i powiernictwa papierów wartościowych, oferuje produkty skarbu na rynkach finansowych i towarowych.

Ponadto segment oferuje usługi bankowości inwestycyjnej na lokalnym i międzynarodowym rynku kapitałowym, w tym usług doradztwa, pozyskiwania i gwarantowania finansowania poprzez publiczne i niepubliczne emisje instrumentów finansowych. Działalność segmentu obejmuje także transakcje na własny rachunek na rynkach instrumentów kapitałowych, dłużnych oraz pochodnych.

Bankowość Detaliczna

Segment Bankowości Detalicznej dostarcza produktów i usług finansowych klientom indywidualnym, a także w ramach CitiBusiness mikroprzedsiębiorstwom oraz osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą. Oprócz prowadzenia rachunków, oferty w obszarze działalności kredytowej i depozytowej, Grupa oferuje klientom pożyczki gotówkowe, kredyty hipoteczne, karty kredytowe, prowadzi usługi zarządzania majątkiem, pośredniczy w sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych.

Wyniki finansowe Grupy według segmentów działalności

Za okres		01.01	- 31.03.2018		01.01.	- 31.03.2017
w tys. zł	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem
Wynik z tytułu odsetek	128 945	148 221	277 166	111 552	142 724	254 276
Wynik wewnętrzny z tytułu odsetek, w tym:	(7 140)	7 140	-	(7 011)	7 011	-
przychody wewnętrzne	-	7 140	7 140	-	7 011	7 011
koszty wewnętrzne	(7 140)	-	(7 140)	(7 011)	-	(7 011)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	73 246	68 351	141 597	63 389	70 904	134 293
Przychody z tytułu dywidend	17	41	58	-	-	-
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	90 716	6 840	97 556	64 406	8 229	72 635
Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	36 701	-	36 701	4 986	-	4 986
Wynik na pozostałych inwestycjach kapitałowych	476	-	476	292	-	292
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	3 682	-	3 682	4 581	-	4 581
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	3 660	6 580	10 240	4 449	(8 420)	(3 971)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	(162 821)	(164 568)	(327 389)	(165 098)	(161 226)	(326 324)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(4 720)	(13 960)	(18 680)	(5 006)	(11 640)	(16 646)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	(232)	-	(232)	2	-	2
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(6 240)	708	(5 532)	(13 648)	(15 766)	(29 414)
Zysk operacyjny	163 430	52 213	215 643	69 905	24 805	94 710
Udział w zyskach netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	6	-	6	2	-	2
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(13 856)	(5 142)	(18 998)	(14 298)	(5 295)	(19 593)
Zysk brutto	149 580	47 071	196 651	55 609	19 510	75 119
Podatek dochodowy			(50 809)			(32 463)
Zysk netto			145 842			42 656

Stan na dzie	31.03.2018		3	1.12.2017		
w tys. zł	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Instytucjonalna	Bankowość Detaliczna	Razem
Aktywa	37 374 372	7 108 971	44 483 343	35 906 089	7 131 507	43 037 596
Zobowiązania i kapitał własny, w tym:	31 195 981	13 287 362	44 483 343	30 134 111	12 903 485	43 037 596
zobowiązania	25 729 088	11 658 255	37 387 343	24 799 594	11 299 119	36 098 713

8 Działalność Grupy

1 <u>Sektor Bankowości Instytucjonalnej</u>

1.1 Podsumowanie wyników Segmentu

	Llaur 2040	l kw. 2017 ——	Zmiana		
w tys. zł	l kw. 2018	1 KW. 2017	tys. zł	%	
Wynik z tytułu odsetek	128 945	111 552	17 393	15,6%	
Wynik z tytułu opłat i prowizji	73 246	63 389	9 857	15,6%	
Przychody z tytułu dywidend	17	-	17	-	
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	90 716	64 406	26 310	40,9%	
Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	36 701	4 986	31 715	636,1%	
Wynik na pozostałych inwestycjach kapitałowych	476	292	184	63,0%	
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	3 682	4 581	(899)	(19,6%)	
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	3 660	4 449	(789)	(17,7%)	
Razem przychody	337 443	253 655	83 788	33,0%	
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(167 541)	(170 104)	2 563	(1,5%)	
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	(232)	2	(234)	-	
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(6 240)	(13 648)	7 408	(54,3%)	
Udział w zyskach netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	6	2	4	200,0%	
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(13 856)	(14 298)	442	(3,1%)	
Zysk brutto	149 580	55 609	93 971	169,0%	
Koszty/Dochody	50%	67%			

Na kształtowanie się wyniku brutto Segmentu Bankowości Instytucjonalnej w I kwartale 2018 roku w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wpływ miały w szczególności:

- wzrost wyniku odsetkowego będący efektem wzrostu przychodu odsetkowego od klientów dzięki wzrostowi
  wolumenu kredytowego oraz pozytywnego wpływu marży kredytowej. Dodatkowo pozytywną dynamikę
  odnotowano na przychodach odsetkowych od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu
  dzięki wyższemu średniemu saldu tego portfela;
- wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w wysokości 90,7 mln zł w I kwartale 2018 roku wobec 64,4 mln zł w I kwartale 2017 roku, tj. wzrost o 26,3 mln zł będący przede wszystkim efektem poprawy wyniku na zarządzaniu pozycją własną Banku;
- wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody 36,7 mln zł wobec 5,0 mln zł w I kwartale 2017 roku, tj. wzrost o 31,7 mln zł;
- spadek kosztów działania i kosztów ogólnego zarządu wraz z amortyzacją wynikający z niższej składki na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji w porównaniu do opłaty poniesionej w I kwartale 2017 roku, częściowo skompensowane przez wzrost kosztów nagród i premii;
- spadek odpisów netto o 7,4 mln zł r./r. (-6,2 mln zł utworzenie odpisów netto w I kwartale 2018 roku wobec 13,6 mln zł utworzenia odpisów netto w I kwartale 2017 roku) będący przede wszystkim efektem niższych odpisów na kredyty ze zidentyfikowaną utratą wartości.

1.2 Bankowość instytucjonalna oraz rynki kapitałowe

Bankowość Instytucjonalna

W zakresie bankowości instytucjonalnej Bank świadczy kompleksowe usługi finansowe największym polskim przedsiębiorstwom oraz strategicznym przedsiębiorstwom z silnym potencjałem wzrostu, jak również dla największych instytucji finansowych oraz spółek z sektora publicznego.

Na koniec I kwartału 2018 roku liczba klientów instytucjonalnych (obejmująca klientów strategicznych, globalnych i bankowości przedsiębiorstw) wyniosła 6,1 tys., co oznacza utrzymanie poziomu w porównaniu do I kwartału 2017 roku.

Cechą wspólną klientów bankowości instytucjonalnej jest ich zapotrzebowanie na zaawansowane produkty finansowe oraz doradztwo w zakresie usług finansowych. Bank zapewnia w tym obszarze koordynację oferowanych produktów z zakresu bankowości inwestycyjnej, skarbu i zarządzania środkami finansowymi oraz przygotowuje oferty kredytowe różnorodnych form finansowania. Innowacyjność i konkurencyjność w zakresie oferowanych nowoczesnych struktur finansowania jest wynikiem połączenia wiedzy i doświadczenia Banku, a także współpracy w ramach globalnej struktury Citigroup.

Poniższa tabela przedstawia stany aktywów i pasywów w poszczególnych segmentach w ujęciu zarządczym.

Aktywa*

mln zł	24.02.2040	24 40 2047	24 02 2047	Zmiana		Zmian	а
	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017 —	(1)/(2)		(1)/(3)	
	(1)	(2)	(3)	mln zł	%	mln zł	%
Przedsiębiorstwa,* w tym:	4 845	4 494	4 783	351	8%	62	1%
Małe i średnie firmy	1 615	1 671	1 851	(56)	(3%)	(236)	(13%)
Duże przedsiębiorstwa	3 230	2 823	2 932	407	14%	298	10%
Sektor Publiczny	56	66	133	(10)	(15%)	(77)	(58%)
Klienci Globalni	3 223	3 271	2 601	(48)	(1%)	622	24%
Klienci Korporacyjni	4 993	4 819	4 787	174	4%	206	4%
Pozostałe**	1	2	15	(1)	(50%)	(14)	(93%)
Razem Bankowość Instytucjonalna	13 118	12 652	12 319	466	4%	799	6%

Zobowiązania*

mln zł	04.00.0040			Zmiana	l	Zmian	а
	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017 —	(1)/(2)		(1)/(3)	
	(1)	(2)	(3)	mln zł	%	mln zł	%
Przedsiębiorstwa,* w tym:	3 506	3 865	3 646	(359)	(9%)	(140)	(4%)
Małe i średnie firmy	2 034	2 129	2 315	(95)	(4%)	(281)	(12%)
Duże przedsiębiorstwa	1 472	1 736	1 331	(264)	(15%)	141	11%
Sektor Publiczny	2 163	3 313	3 935	(1 150)	(35%)	(1 772)	(45%)
Klienci Globalni	6 973	7 745	7 179	(772)	(10%)	(206)	(3%)
Klienci Korporacyjni	7 202	5 856	5 628	1 346	23%	1574	28%
Pozostałe**	67	71	97	(4)	(6%)	(30)	(31%)
Razem Bankowość Instytucjonalna	19 911	20 850	20 485	(939)	(5%)	(574)	(3%)

^{*} Do segmentu Przedsiębiorstw klasyfikowani są klienci, których obrót roczny wynosi od 8 mln zł do 150 mln zł (Małe i średnie przedsiębiorstwa) oraz od 150 mln zł do 1,5 mld zł (Duże przedsiębiorstwa).

Struktura aktywów Bankowości Instytucjonalnej wg stanu na 31.03.2018

Struktura pasywów Bankowości Instytucjonalnej wg stanu na 31.03.2018

Kluczowe transakcje i osiągniecia w obszarze Bankowości Instytucjonalnej w I kwartale 2018 roku:

- Podpisanie prolongaty do umowy konsorcjalnej dotyczącej programu emisji obligacji z klientem z branży energetycznej, na łączną kwotę 5 820 mln zł. Bank pełnił rolę Agenta z całkowitą kwotą zaangażowania w wysokości 750 mln zł;
- Podpisanie ze spółką z sektora chemicznego aneksu do konsorcjalnej umowy kredytowej na kwotę
   1 590 mln zł, wydłużający okres finansowania o 2 lata. Bank pełnił role Agenta z całkowitą kwotą zaangażowania w wysokości 330 mln zł;
- Udzielenie kredytu w wysokości 200 mln zł dla wiodącej sieci detalicznej. Udzielone finansowanie krótkoterminowe będzie bazą do udziału Banku Handlowego w Warszawie S.A. w syndykowanym kredycie 5 letnim w 2018 roku;
- Udzielenie finansowania na kwotę 115 mln zł dla wiodącego importera z branży samochodowej w Polsce;
- Udzielenie linii rewolwingowej pod akredytywy i gwarancję w kwocie 98,4 mln zł na naprawę i konserwację maszyn;
- Udzielenie kredytu płatniczego w kwocie 80 mln zł na produkcję wyrobów metalurgicznych;
- Zwiększenie o 75 mln zł limitu na program finansowania dostawców dla wiodącej spółki z branży detalicznej w Polsce;

^{**} Pozycja "Pozostałe" obejmuje m.in. klientów objętych restrukturyzacją oraz klientów spółki Handlowy Leasing sp. z o.o.

- Udzielnie kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 45 mln zł na produkcję wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych;
- Podwyższenie linii rewolwingowej pod akredytywy w kwocie 40 mln zł na sprzedaż hurtową metali i rud metali:
- Udzielenie promesy w kwocie 25 mln zł na produkcję produktów z branży chemicznej;
- Sfinansowanie należności we współpracy w kwocie 17,5 mln zł na sprzedaż hurtową produktów żywieniowych;
- Nawiązanie współpracy z wiodącą japońską spółką z branży przemysłu ciężkiego;
- Wygranie mandatu na kompleksową obsługę bankową dla wiodącej spółki z sektora przetwórstwa przemysłowego.
- W I kwartale 2018 roku, w segmencie Bankowości Przedsiębiorstw Bank pozyskał 43 nowych klientów, w tym: 5 Dużych Przedsiębiorstw, 36 Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz 2 jednostki Sektora Publicznego. W ramach segmentów klientów strategicznych i globalnych Bank pozyskał 5 relacji klientowskich.
- 15 marca 2018 roku na Stadionie Narodowym odbył się finał I edycji Programu Rozwoju Przedsiębiorczości, którego celem było stworzenie inkubatora i akceleratora dla projektów startupowych z obszarów fintech, digital oraz szeroko pojętej branży kreatywnej. Gala finałowa programu była częścią Kongresu Edukacji Finansowej i Przedsiębiorczości, który zgromadził ponad 200 uczestników.

Działalność i osiągniecia biznesowe Pionu Skarbu

- W pierwszym kwartale 2018 roku Citi Handlowy zwyciężył w konkursie Ministerstwa Finansów na pełnienie funkcji Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW) w 2018 roku. To kolejne z serii zwycięstwo Banku w tym prestiżowym konkursie organizowanym od 2002 roku i potwierdzenie silnej pozycji w tym segmencie rynku. Citi Handlowy uzyskał najwyższą punktację podczas czterech kwartałów podlegających ocenie i jest pierwszy na ogłoszonej przez Ministerstwo Finansów liście 14 banków zyskujących prawo do świadczenia zadań DSPW w 2018 roku. O finalnym wyniku decydowały punkty przyznawane w trzech kategoriach: aktywność na rynku pierwotnym, aktywność na rynku wtórnym oraz współpraca z Ministerstwem Finansów. W ocenianym okresie od 1 października 2016 roku do 30 września 2017 roku w dwóch pierwszych kategoriach bank miał maksymalną punktację.
- W marcu podczas podsumowania Roku Giełdowego 2017 roku, Citi Handlowy został nagrodzony w dwóch kategoriach: "Lider market makingu na Treasury BondSpot Poland" oraz "Lider rynku kasowego Treasury BondSpot Poland".
- Citi Handlowy od lat pozostaje jednym z kluczowych podmiotów na polu działalności powierniczej, którą obejmuje największych i najbardziej wymagających klientów instytucjonalnych. Citi Handlowy niezmiennie stawia na rozwiązania optymalnie dopasowane do potrzeb klientów.
- Platforma CitiFx Pulse, obecna na rynku od 2005 roku, cieszy się niesłabnącym zaufaniem naszych klientów. Świadczy o tym fakt że za pośrednictwem platformy zawierane jest około 80% wszystkich transakcji FX. Za pomocą platformy klient może samodzielnie zawierać transakcje w dogodnym dla niego czasie i jednym kliknięciem zawrzeć do 300 transakcji naraz. Platforma zapewnia naszym klientom dostęp do kwotowań 24 godziny na dobę, daje ciągły dostęp do informacji rynkowych, pozwala zarządzać ekspozycją walutową, tworzyć dogodne raporty, potwierdzać transakcje online. Jest to narzędzie innowacyjne i funkcjonalne, oferujące zautomatyzowane rozwiązania FX.
- W pierwszym kwartale 2018 roku Bank był aktywny na rynku dłużnych papierów wartościowych oraz kredytów konsorcjalnych poprzez udział w następujących transakcjach:
  - Przeprowadzenie konsorcjalnej emisji obligacji 3-letnich w kwocie 500 mln zł dla krajowego banku;
  - Przeprowadzenie konsorcjalnej emisji obligacji 7-letnich w kwocie 1,5 mld zł dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
  - Udzielenie finansowania w ramach kredytu konsorcjalnego w kwocie PLN 1,6 mld dla firmy z branży chemicznej. Bank pełnił rolę Agenta;
  - Wydłużenie finansowania w ramach kredytu konsorcjalnego w kwocie PLN 12,5 mld dla klienta z branży telekomunikacyjnej.

Bankowość Transakcyjna

Citi Handlowy jest wiodącą instytucją świadczącą usługi bankowości transakcyjnej. Przez ostatnie cztery lata z rzędu prestiżowy magazyn "Euromoney" uznawał obsługę transakcyjną Banku Citi Handlowy za najlepszą w Polsce. Wyróżnienie to przyznawane jest w oparciu o oceny klientów, którzy kolejny raz wskazali lidera w branży finansowej.

Aktualna oferta bankowości transakcyjnej obejmuje:

- Bankowość elektroniczna;
- Depozyty i rachunki bieżące;
- Produkty zarządzania płynnością;

- · Przelewy zagraniczne;
- Produkty kartowe;
- Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect;
- Produkty gotówkowe;
- Doradztwo unijne;
- Produkty finansowania handlu.

Bankowość elektroniczna

Podążając za rozwojem nowoczesnych technologii w bankowości, a także w odpowiedzi na kompleksowe potrzeby klientów korzystających z rozwiązań elektronicznych i mobilnych usprawniono system CitiDirect BE. Skupiono się przede wszystkim na uproszczeniu procesu obsługi płatności oraz kontynuowano komercjalizację elektronicznej platformy wymiany dokumentacji – eWnioski. W planach na 2018 rok jest udostępnienie kolejnych rozwiązań, które ułatwią klientom codzienną obsługę rachunków i dostępnych w CitiDirect BE produktów.

W I kwartale 2018 roku Bank przetworzył drogą elektroniczną około 7 mln transakcji. Udział w rynku usług nowoczesnej bankowości elektronicznej jest istotnym elementem realizowanej strategii stworzonej z myślą o wygodzie klientów.

Depozyty i rachunki bieżace

Jednym z najważniejszych elementów realizowanej strategii Banku jest koncentracja na pozyskiwaniu i obsłudze rachunków operacyjnych. Rachunek bieżący umożliwia dostęp do pełnej palety produktów Citi Handlowy. Zgromadzone przez klienta środki pieniężne, które nie są wykorzystywane do finansowania bieżącej działalności, mogą zostać ulokowane w depozytach terminowych, lub pozostać na rachunku bieżącym o podwyższonym oprocentowaniu. W ofercie Banku znajdują się także m.in. depozyty negocjowane, depozyty automatyczne i depozyty zablokowane.

Produkty zarządzania płynnościa

Wykorzystanie rozwiązań do zarządzania płynnością pozwala na redukcję zadłużenia i zmniejszenie kosztów jego obsługi przy jednoczesnym utrzymaniu zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań. Instrumenty zarządzania płynnością umożliwiają optymalizację przepływów finansowych w ramach jednego klienta lub jednej grupy kapitałowej. Bank oferuje możliwość optymalnego zarządzania nadwyżkami płynności w spółkach i firmach, które mają zwiększone zapotrzebowanie na kapitał. Wśród produktów zarządzania płynnością znajdują się:

- rachunek skonsolidowany,
- cash pool rzeczywisty,
- saldo netto.

Przelewy zagraniczne

Bank dysponuje kompleksowym i bardzo szerokim pakietem rozliczeń w ponad 130 walutach na całym świecie. Odpowiadając na potrzeby klientów, Bank promował ofertę rachunku wielowalutowego skierowaną do przedsiębiorców rozwijających swoją działalność handlową, importową oraz eksportową. Oferta płatności zagranicznych w walutach egzotycznych (takich jak: Juany Chińskie, Meksykańskie Peso, Rupie Indyjskie, Reale Brazylijskie) jest unikatowym rozwiązaniem na polskim rynku.

Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect

Bank posiada w swojej ofercie wygodne i efektywne narzędzia służące do obsługi płatności oraz należności. Te nowoczesne rozwiązania zostały zaprojektowane z myślą o firmach i instytucjach posiadających masowych odbiorców swoich produktów i usług.

Polecenie zapłaty

Narzędzie to pozwala na efektywne pozyskiwanie należności od płatników, przy jednoczesnym obniżeniu kosztów ich egzekwowania. Citi Handlowy jest liderem rynku w obsłudze polecenia zapłaty (realizuje najwięcej transakcji na rynku), a dodatkowo jako jedyny bank w Polsce posiada opcję powiadamiania SMS dla Płatników (Polecenie Zapłaty Komfort).

SpeedCollect

SpeedCollect to usługa pozwalająca na automatyczne księgowanie należności dla wierzycieli – odbiorców masowych płatności. Funkcjonalność rachunków wirtualnych pozwala na zakodowanie w numerze konta ważnych dla wierzyciela informacji, takich jak np. numer kontrahenta lub numer własnej jednostki handlowej, rozliczającej się z utargu. Liczba transakcji SpeedCollect zrealizowanych przez Citi Handlowy utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie w tym segmencie na rynku.

Produkty gotówkowe

Bank zapewnia swoim klientom kompleksową obsługę gotówkową. Usługa wpłaty zamkniętej może być świadczona na terenie całego kraju w ponad 1 200 centrach obsługi gotówki. Dodatkowo Bank świadczy usługi wpłat otwartych poprzez

ponad 4 500 placówek, dzięki partnerstwu z Pocztą Polską S.A.

Obok wpłat gotówki klienci Banku mogą korzystać również z wypłat i przekazów pieniężnych. Dzięki partnerstwu z Pocztą Polską S.A. są one realizowane we wszystkich placówkach Poczty Polskiej S.A. na terenie całego kraju.

Doradztwo unijne

W I kwartale 2018 roku rozliczono program ELENA (European Local Energy Assistance), który wspierał władze lokalne i regionalne oraz inne podmioty publiczne w ułatwieniu jednostkom samorządu terytorialnego finansowania przedsięwzięć związanych ze wzrostem efektywności energetycznej. Na mocy podpisanej w 2014 roku umowy z bankiem Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) i z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej Bank oferował swoim klientom finansowanie zwrotne (kredyty) i bezzwrotne (granty).

Produkty finansowania handlu

Poziom aktywów Banku w I kwartale 2018 roku związanych z finansowaniem dostawców wzrósł o 25 procent w stosunku do poziomu aktywów osiągniętego w analogicznym okresie 2017 roku Bank Handlowy w Warszawie S.A. pozostaje wiodącą instytucją finansową w obszarze finansowania dostaw i zakupów. Zwiększył się także poziom digitalizacji transakcji finansowania i obsługi handlu - obecnie już ponad 90 procent transakcji inicjowanych jest za pośrednictwem platformy elektronicznej.

W marcu 2018 roku Bank Handlowy w Warszawie S.A. przystąpił do Polskiego Związku Faktorów – organizacji zrzeszającej podmioty świadczące usługi faktoringowe.

Usługi powiernicze i depozytariusza

Bank jest liderem krajowego rynku instytucji powierniczych. Bank oferuje zarówno usługi powiernicze dla zagranicznych inwestorów instytucjonalnych jak i krajowych instytucji finansowych, w szczególności spółek ubezpieczeniowych. Bank świadczy usługi depozytariusza funduszy emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych.

Według stanu na dzień 30 marca 2018 roku Bank prowadził ponad 9 tys. rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych.

W tym samym czasie Bank pełnił obowiązki depozytariusza otwartych funduszy emerytalnych: Aviva OFE Aviva BZ WBK, Nationale - Nederlanden OFE, Pekao OFE, dobrowolnych funduszy emerytalnych: Nationale - Nederlanden DFE, DFE Pekao i Generali DFE oraz pracowniczego funduszu emerytalnego PFE Orange Polska.

Bank pełnił również obowiązki depozytariusza funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez następujące towarzystwa funduszy inwestycyjnych: BZ WBK TFI S.A., PKO TFI S.A., ESALIENS TFI S.A., Aviva Investors Poland TFI S.A. oraz Templeton Asset Management (Poland) TFI S.A.

Działalność maklerska

W I kwartale 2018 roku DMBH pośredniczył w ramach transakcji sesyjnych w 8,8% obrotów akcjami na rynku wtórnym. Wartość transakcji sesyjnych zawartych za pośrednictwem DMBH na rynku akcji na GPW wyniosła 9,5 mld zł.

Na koniec I kwartału 2018 roku DMBH pełnił funkcję Animatora dla akcji 64 spółek notowanych na giełdzie w Warszawie (w tym 20 z WIG20). Stanowi to 13,2% akcji notowanych na warszawskim parkiecie na rynku podstawowym.

W segmencie klientów detalicznych DMBH I kwartał 2018 roku to okres kontynuacji realizowanej strategii intensywnej współpracy z Bankiem. W I kwartale 2018 roku obserwowana była bardzo wysoka aktywność klientów detalicznych korzystających z platformy transakcyjnej - CitiFX Stocks, która umożliwia obrót akcjami oraz instrumentami typu ETF notowanymi na największych giełdach zagranicznych. Za sprawą coraz popularniejszej wśród klientów CPC (Citi Private Client) usługi doradztwa, przychody z prowizji na rynkach zagranicznych uzupełniły istotnie tradycyjnie realizowany strumień przychodów z obrotów realizowanych przez klientów na GPW.

Liczba rachunków inwestycyjnych prowadzonych przez DMBH na koniec I kwartału 2018 roku wynosiła 13,9 tys. i zwiększyła się o 7,2% w stosunku do analogicznego okresu w 2017 roku oraz o 1,7% w porównaniu z końcem poprzedniego kwartału. Wzrost liczby rachunków wynikał nadal z systematycznego wzrostu liczby zawieranych umów dla usług rynków zagranicznych realizowanych na platformie CitiFX Stocks.

Kluczowym czynnikiem, który ma przełożenie na wyniki osiągane przez DMBH jest aktywność inwestycyjna ze strony inwestorów instytucjonalnych, która z kolei uzależniona jest od koniunktury na rynku oraz napływu środków. Z punktu widzenia działalności domu maklerskiego istotnym elementem wpływającym na rynek jest wdrożenie dyrektywy MIFID II. Ponadto planowane zmiany w systemie emerytalnym (zastąpienie II filara Pracowniczymi i Indywidualnymi Planami Kapitałowymi) również stanową istotne źródło niepewności.

Dzięki swojej dotychczasowej pozycji rynkowej, zaawansowanej infrastrukturze i kompetencjom doświadczonego zespołu DMBH upatruje szansy na neutralizację prawdopodobnych, negatywnych skutków implementacji nowych regulacji.

W obliczu zachodzących zmian na rynku usług maklerskich dla klientów instytucjonalnych, szczególnie istotny jest dla Grupy rozwój segmentu klientów detalicznych. Drugim istotnym obszarem jest działalność na rynku operacji kapitałowych, gdzie Grupa zamierza aktywnie uczestniczyć kontynuując wieloletnią, bogatą w sukcesy, historię aktywności w tym zakresie.

Wybrane pozycje rachunku wyników i bilansu

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ	bilansowa własny net		Wynik finansowy netto za okres 01.01-31.03.2018
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	496 814	113 928	1 702

Działalność leasingowa

Produkty leasingowe pozostały w ofercie Grupy Banku i są oferowane w ramach tak zwanej 'otwartej architektury', tj. na podstawie współpracy Banku z podmiotami spoza Grupy.

Wybrane pozycje rachunku wyników i bilansu

Nazwa spółki			Suma bilansowa 31.03.2018	Kapitał własny 31.03.2018	Wynik finansowy netto za okres 01.01-31.03.2018	
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł	
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	22 430	22 318	(111)	

2 Sektor Bankowości Detalicznej

2.1 Podsumowanie wyników segmentu

w tys. zł	11 2040	11 2047	Zmiana	
w tys. zr	l kw. 2018	I kw. 2017 ——	tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	148 221	142 724	5 497	3,9%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	68 351	70 904	(2 553)	(3,6%)
Przychody z tytułu dywidend	41	-	41	-
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	6 840	8 229	(1 389)	(16,9%)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	6 580	(8 420)	15 000	-
Razem przychody	230 033	213 437	16 596	7,8%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(178 528)	(172 866)	(5 662)	3,3%
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	708	(15 766)	16 474	-
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(5 142)	(5 295)	153	(2,9%)
Zysk brutto	47 071	19 510	27 561	141,3%
Koszty/Dochody	78%	81%		

Wynik brutto Segmentu Bankowości Detalicznej w I kwartale 2018 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2017 roku kształtowany był głównie przez następujące czynniki:

- wzrost przychodów odsetkowych w wyniku wzrostu portfela produktów kredytowych (+5% r./r.) oraz spadek kosztów odsetkowych. Zmniejszenie kosztów odsetkowych zostało osiągnięte, mimo istotnego wzrostu salda depozytów (+4% r./r.), jako rezultat korzystnej struktury portfela depozytów;
- spadek wyniku prowizyjnego, na który wpływ miały zniesienie przez Bank opłat za opóźnienie w spłacie zobowiązań kredytowych przez klientów oraz niższe prowizje ze sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych częściowo w efekcie wdrożenia dyrektywy MiFID 2 oraz sentymentu rynkowego na początku kwartału;
- wzrost kosztów działania w rezultacie zwiększonych nakładów na marketing częściowo skompensowany oszczędnościami z inicjatyw optymalizujących bazę kosztową;
- spadek odpisów netto o 16,5 mln zł r./r. (0,7 mln zł odwrócenia odpisów netto w I kwartale 2018 roku wobec -15,8 mln zł utworzenia odpisów netto w I kwartale 2017 roku) będący przede wszystkim efektem poprawy jakości portfela kredytowego oraz wdrożenia zmian skutkujących zwiększeniem efektywności procesu windykacyjnego.

2.2 Wybrane dane biznesowe

w tys.	l kw. 2018	IV kw. 2017	l kw. 2017	Zmiana kw./kw.	Zmiana r./r.
Liczba klientów indywidualnych	692,2	691,7	684,3	0,5	7,8
Liczba rachunków bieżących, w tym:	461,7	463,2	457,9	(1,6)	3,7
Liczba rachunków operacyjnych	101,9	100,9	97,6	1,0	4,3
Liczba rachunków operacyjnych pozyskanych w danym okresie	8,3	9,0	15,4	(0,7)	(7,1)
Liczba rachunków oszczędnościowych	142,9	144,4	148,1	(1,5)	(5,2)
Liczba kart kredytowych	696,3	702,9	701,3	(6,6)	(5,0)
Liczba kart debetowych	249,8	251,2	265,7	(1,4)	(15,9)

Należności netto od klientów indywidualnych – ujęcie zarządcze

w tys. zł	31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017	Zmiana (1) / (2)		Zmiana (1) / (3)	
	(1)	(2)	(3)	tys. zł	%	tys. zł	%
Należności niezabezpieczone, w tym:	5 271 378	5 323 199	5 086 393	(51 821)	(1,0%)	184 985	3,6%
Karty kredytowe	2 524 258	2 535 457	2 327 663	(11 199)	(0,4%)	196 595	8,4%
Pożyczki gotówkowe	2 678 586	2 735 544	2 702 350	(56 958)	(2,1%)	(23 764)	(0,9%)
Pozostałe należności niezabezpieczone	68 534	52 198	56 380	16 336	31,3%	12 154	21,6%
Kredyty hipoteczne	1 488 359	1 473 927	1 323 231	14 432	1,0%	165 128	12,5%
Należności od klientów netto, razem	6 759 737	6 797 126	6 409 624	(37 389)	(0,6%)	350 113	5,5%

2.3 Opis osiągnięć biznesowych

Rachunki bankowe

Rachunki bieżące

Liczba rachunków osobistych na koniec I kwartału 2018 roku wyniosła 461 tys. (na koniec I kwartału 2017 roku wynosiła 457 tys.), z czego 263 tys. stanowiły rachunki złotowe, a 198 tys. rachunki walutowe. Łączne saldo rachunków bieżących wyniosło na koniec I kwartału 2018 roku ponad 5,78 mld zł, co oznacza wzrost w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 9%. Wzrost salda jest wynikiem strategii Banku polegającej na akwizycji klientów ze średnimi i wysokimi dochodami oraz pogłębianiu relacji z dotychczasowymi klientami.

Konta oszczędnościowe

Liczba kont oszczędnościowych w I kwartale 2018 roku wyniosła 142 tys. Łączne saldo zgromadzonych na nich środków wyniosło 2,7 mld zł wobec 148 tys. kont oszczędnościowych o łącznym saldzie 2,9 mld zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

• Zmiany w ofercie

W obszarze klientów indywidualnych Bank kontynuuje premiowanie otwierania nowych rachunków Citi Priority, Citigold oraz Citigold Private Client poprzez:

- promocyjne oprocentowanie lokat terminowych;
- cash back i karty podarunkowe do wykorzystania w galeriach handlowych dla nowych klientów Citigold i Citigold Private Client;
- program rekomendacji dla klientów Citi Priority, Citigold i Citi Private Client.

W marcu 2018 roku weszła w życie zmieniona Tabela Opłat i Prowizji: Konta oraz Linia Kredytowa dla klientów indywidualnych, w której główne zmiany to:

- wprowadzenie miesięcznej opłaty za dostęp do serwisu bankowości telefonicznej CitiPhone dla klientów posiadających konto Citi Priority;
- wprowadzenie opłaty za Kartę Debetową w formie naklejki zbliżeniowej dla klientów posiadających konto typu Citi Priority i CitiKonto;
- wprowadzono nowe opłaty związane z zaświadczeniami wydawanymi przez Bank.

Karty Kredytowe

Na koniec I kwartału 2018 roku liczba kart kredytowych wyniosła 696,3 tys. Portfel kart w relacji do końca IV kwartału 2017 spadł o 6,5 tys. kart.

Saldo zadłużenia na kartach kredytowych na koniec I kwartału 2018 roku wyniosło 2,5 mld zł, co oznacza, że Bank utrzymał pozycję lidera na rynku kart kredytowych pod względem wartości kredytów udzielonych na kartach kredytowych, z udziałem rynkowym według danych na koniec marca 2018 roku na poziomie 25,6%.

Utrzymano wysoki poziom aktywacji oraz transakcyjności pośród nowo pozyskanych klientów. W strukturze akwizycji kart kredytowych w I kwartale 2018 roku dominowała karta Citi Simplicity, z udziałem w akwizycji na poziomie 90%.

Pożyczki gotówkowe i pożyczki gotówkowe do rachunku karty kredytowej

Saldo pożyczek niezabezpieczonych (pożyczki gotówkowej i pożyczki gotówkowej do rachunku karty kredytowej) na koniec I kwartału 2018 roku wyniosło 2,7 mld zł i zanotowało spadek o 0,9% w stosunku do analogicznego okresu w roku ubiegłym.

Łączna sprzedaż pożyczek niezabezpieczonych, w tym pożyczek gotówkowych dla posiadaczy kart kredytowych, wyniosła 282 mln zł w I kwartale 2018 roku.

Produkty hipoteczne

W I kwartale 2018 roku Bank kontynuował sprzedaż kredytów hipotecznych w oparciu o własne kanały sprzedaży oraz przy wykorzystaniu pośredników kredytowych, kontynuując jednocześnie strategię oferowania atrakcyjnych produktów dla klientów z segmentów Citigold Private Client, CitiGold i Citi Priority. Wszystkie nowo udzielone kredyty i pożyczki hipoteczne dotyczyły wyżej wymienionych segmentów klientów.

Wartość produktów hipotecznych sprzedanych w I kwartale 2018 roku przekroczyła 60 mln zł. Saldo portfela kredytów hipotecznych na koniec omawianego okresu wyniosło 1,5 mld zł.

Produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjne

Na koniec I kwartału 2018 roku łączna wartość środków zarządzanych w produktach o charakterze inwestycyjnym (w tym w ramach produktów ubezpieczeniowych, bez inwestycji dwuwalutowych) nabytych przez klientów detalicznych za pośrednictwem Banku była o 15% wyższa od wartości w I kwartale 2017 roku.

W ramach współpracy z DMBH Bank brał w I kwartale 2018 roku udział w 9 subskrypcjach certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte oraz 3 ofertach publicznych obligacji. Jeśli chodzi o produkty strukturyzowane, w analogicznym okresie Bank zrealizował 29 subskrypcji obligacji strukturyzowanych. Obligacje denominowane były w polskim złotym – 18 subskrypcji, w dolarach amerykańskich – 8 subskrypcji oraz w euro - 3 subskrypcje.

2.4 Rozwój kanałów dystrybucji

Bankowość Internetowa

Bankowa platforma internetowa dla klientów detalicznych oraz makro zbudowana jest w technologii responsywnej, tzn. dostosowuje się do urządzenia, z którego korzysta klient. Nowoczesny design odpowiada na komentarze klientów, a rozbudowana funkcjonalność sprawia, iż korzystanie z innych kanałów nie jest już konieczne. Jedno z wielu udogodnień dotyczy posiadaczy kart kredytowych mogących samodzielnie zarządzać limitem karty, rozłożyć transakcje na raty oraz zakupić ubezpieczenie. Dodatkowo występuje nowy moduł zarządzania dokumentacją pozwalający na przesłanie korespondencji, zatwierdzanie umów i pobieranie zaświadczeń bez wychodzenia z domu. W najbliższych miesiącach planowane jest wprowadzenie odświeżonego modułu do zarządzania portfelem inwestycyjnym w Citibank Online, który również będzie dostosowany do urządzenia z którego korzysta klient.

Liczba aktywnych użytkowników Citibank Online, czyli takich, którzy przynajmniej raz na 30 dni zalogowali się do bankowości internetowej lub mobilnej za pomocą przeglądarki lub aplikacji Citi Mobile wyniosła na koniec I kwartału 2018 roku 348 tys. użytkowników, co stanowi wzrost o ponad 4 tysięcy użytkowników w porównaniu z analogicznym okresem 2017 roku. Udział aktywnych użytkowników Citibank Online w całym portfelu klientów Banku wyniósł na koniec I kwartału 2018 roku 51%, co stanowi wzrost 0,08 p.p. w porównaniu do I kwartału 2017 roku.

Jednocześnie, użytkownicy cyfrowi stanowili 74% wszystkich klientów aktywnych transakcyjnie na koniec I kwartału 2018 roku, co stanowi wzrost o 1 p.p. w porównaniu do I kwartału 2017 roku.

W I kwartale 2018 roku udział sprzedanych kart kredytowych przez kanał internetowy kształtował się na poziomie 43% w odniesieniu do całości akwizycji kart kredytowych w Banku.

Stale, na podstawie informacji zwrotnych od klientów oraz użytkowników bankowości online, wprowadzane są kluczowe usprawnienia funkcjonalności bankowości internetowej: w ostatnim czasie udoskonalony został moduł zmiany danych demograficznych jak również nowa platforma internetowa została udostępniona klientom z sektora małych i średnich przedsiębiorstw bankowości detalicznej.

Bankowość Mobilna

Dzięki technologii responsywnej klient ma dostęp do wszystkich funkcji dostępnych w Citibank Online na każdym urządzeniu z jakiego korzysta. Dodatkowo klienci mają dostęp do aplikacji mobilnej, która posiada takie funkcje jak podgląd salda na rachunkach bez potrzeby logowania (Snapshot), darmowe powiadomienia typu Push, dzięki którym klient na bieżąco jest informowany o zmianach na koncie lub karcie oraz możliwość aktywacji logowania przy pomocy odcisku palca dzięki czemu dostęp do aplikacji stał się jeszcze łatwiejszy co jest bardzo doceniane przez klientów.

Na koniec I kwartału 2018 roku liczba aktywnych użytkowników bankowości mobilnej, czyli takich, którzy raz na 30 dni skorzystali z bankowości mobilnej korzystając z aplikacji lub Citibank online w technologii responsywnej wyniosła ponad 135 tys., co stanowi wzrost o ok. 36 % w stosunku do I kwartału 2017 roku.

Udział aktywnych użytkowników bankowości mobilnej względem portfela klientów detalicznych Citi Handlowy wyniósł 20%, co stanowi wzrost o 5 p.p., względem analogicznego okresu w 2017 roku.

Akwizycja pośrednia i bezpośrednia

Bankowy Ekosystem Smart

W obszarze sieci oddziałów bankowych Citi Handlowy kontynuuje strategię dotarcia do klientów opartą o różne typy i formaty punktów kontaktu, dopasowanych do docelowej grupy klientów. O pozyskiwanie i obsługę klientów Citigold Private Client i Citigold dbają Osobiści Opiekunowie w Centrach CPC i Citigold zlokalizowanych w 9 największych miastach Polski. Równolegle Bank w dalszym ciągu rozwija procesy obsługi zdalnej, co pozwala oferować klientom realizację coraz szerszej palety transakcji bez konieczności wizyty w fizycznym oddziale.

Pozyskiwanie nowych klientów, głównie z segmentu Emerging Affluent oraz sprzedaż produktów kredytowych Bank prowadzi poprzez 15 placówek Smart zlokalizowanych w ruchliwych punktach miast. Dodatkowo Bank, wykorzystując struktury kanału dystrybucji detalicznej Universal Bankers jest obecny w miejscach najchętniej uczęszczanych przez potencjalnych klientów działając w oparciu o standy i mobilne stanowiska sprzedażowe w popularnych centrach handlowych, kinach, lotniskach oraz stacjach benzynowych. Doradcy spotykają się z klientami także podczas atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych, sportowych oraz targów branżowych. Bardzo dynamicznie rozwija się również współpraca z firmami oraz kompleksami biurowymi gdzie docieramy do szerokiego grona klientów detalicznych. Ciągła koncentracja na poprawie procesów, a także digitalizacji sprzedaży pozwala osiągać coraz wyższą efektywność sprzedaży.

Bank skupia się jednocześnie na budowaniu lekkiej sieci dystrybucji, przy maksymalnym wykorzystaniu kanałów zdalnych w pozyskiwaniu i obsłudze klientów. Citi Handlowy posiada obecnie trzy placówki Smart Mini oraz letnią wersję placówki Smart Mini, która pojawia się podczas wydarzeń plenerowych w całej Polsce. Są to minipunkty sprzedaży i obsługi klientów, o szerszym zakresie świadczonych usług niż inne tego typu inicjatywy obecne na polskim rynku.

Placówki Citigold i Citigold Private Client

Na koniec I kwartału 2018 roku sieć placówek przeznaczonych do obsługi klientów zamożnych liczyła 10 oddziałów, podzielonych na trzy typy placówek: Smart HUB Gold, HUB Gold oraz Centrum Inwestycyjne.

W I kwartale 2018 roku Bank kontynuował działania zmierzające do realizacji strategii transformacji sieci oddziałów w największych miastach w Polsce. Celem tych działań jest zapewnienie klientom pełnego serwisu produktowego, z zastosowaniem rozwiązań operacyjnych wykorzystujących nowoczesne technologie, wpływające bezpośrednio na wzrost efektywności realizowanych transakcji.

Zmiany w sieci placówek

Liczba oddziałów i pozostałych punktów sprzedaży / kontaktu z klientem

31.03.2018	31.12.2017	31.03.2017	Zmiana	Zmiana
(1)	(2)	(3)	(1)/(2)	(1)/(3)
24	26	26	(2)	(2)
7	8	8	(1)	(1)
2	2	2	-	-
-	-	-	-	-
1	1	1	-	-
13	14	14	(1)	(1)
1	1	1	-	-
3	4	3	(1)	-
	(1) 24 7 2 -	(1) (2) 24 26 7 8 2 2 - 1 1	(1) (2) (3) 24 26 26 7 8 8 2 2 2 - - - 1 1 1	(1) (2) (3) (1)/(2) 24 26 26 (2) 7 8 8 (1) 2 2 2 - - - - - 1 1 1 - 13 14 14 (1) 1 1 1 -

^{*} Klasyfikacja oddziałów ze względu na rodzaj świadczonych usług. Zgodnie z nią oddziały podzielono na: HUB Gold (oddziały z wydzielonymi strefami do obsługi klientów Citigold), Blue (oddziały bez wydzielonej strefy Citigold), Centrum Inwestycyjne oraz nowoczesne placówki typu Smart.

9 Rating

Na koniec I kwartału 2018 roku Bank posiada pełny rating od międzynarodowej agencji ratingowej Fitch Ratings ("Fitch").

W dniu 20 października 2017 roku w wyniku rocznego przeglądu ocen ratingowych, Fitch podtrzymała wszystkie ratingi dla Banku na następujących poziomach:

Rating długoterminowy podmiotu	А-
Perspektywa ratingu długoterminowego	stabilna
Rating krótkoterminowy podmiotu	F1
Viability rating	a-
Rating wsparcia	1
Długoterminowy rating na skali krajowej	AA+ (pol)
Krótkoterminowy rating na skali krajowej	F1+ (pol)

^{*} Viability rating to ocena wewnętrznej, niezależnej od czynników zewnętrznych wiarygodności kredytowej danej instytucji.

W uzasadnieniu stwierdzono, że ratingi Banku (IDRs) są oparte na wewnętrznej sile Banku wyrażonej w Viability rating oraz potencjalnym wsparciu ze strony wiekszościowego akcjonariusza (Citigroup).

Viability rating dla Banku jest odzwierciedleniem jego ostrożnościowego modelu biznesowego oraz wskaźników kapitałowych na wyższym poziomie w stosunku do wymogów określonych przez regulatora.

10 Ujawnienia dotyczące instrumentów finansowych

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych wykazywanych według zamortyzowanego kosztu w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

w tys. zł	31.03	3.2018	31.12.2017	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Należności od banków	1 222 059	1 222 059	836 774	836 774
Należności od klientów	20 184 502	20 218 037	19 849 033	19 809 377
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec banków	3 221 301	3 221 360	1 568 376	1 568 474
Zobowiązania wobec klientów	31 324 123	31 323 053	32 136 698	32 135 871

Metody wyceny i założenia przyjęte dla celów wyceny w wartości godziwej

Wartości godziwe aktywów i zobowiązań finansowych oblicza się następująco:

Wartość godziwą instrumentów pochodnych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Jeżeli do ustalenia wartości godziwej stosuje się techniki wyceny, metody te są okresowo oceniane i weryfikowane. Wszystkie modele są testowane i zatwierdzane przed użyciem. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, chociaż w pewnych obszarach kierownictwo jednostki musi korzystać z oszacowań. Zmiany założeń dotyczących szacowanych czynników mogą mieć wpływ na wykazywane wartości godziwe instrumentów finansowych.

Grupa stosuje następujące metody wyceny w stosunku do poszczególnych typów instrumentów pochodnych:

- do wyceny terminowych transakcji walutowych stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- do wyceny transakcji opcyjnych wykorzystywane są rynkowe modele wyceny opcji,
- do wyceny transakcji na stopy procentowe stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- do wyceny transakcji futures stosuje się bieżące notowania rynkowe.
- Do wyceny transakcji na papierach wartościowych stosuje się bieżące notowania rynkowe lub w przypadku braku notowań, odpowiednie modele oparte na krzywych dyskontowych i forwardowych z uwzględnieniem wartości spreadu kredytowego jeżeli istnieje taka konieczność.
- Wartości godziwe innych aktywów i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem wyżej opisanych) określa się zgodnie z ogólnie przyjętymi modelami wyceny w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem zmian rynkowych stóp procentowych, jak i zmian marż dla danego okresu sprawozdawczego.

Wartość godziwa ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej

W zależności od stosowanej metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- poziom I: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny pochodzące z aktywnego rynku, na którym dostępne są regularne kwotowania i obroty.
  - Do rynku aktywnego możemy zaliczyć notowania giełdowe, brokerskie oraz notowania w systemach typu serwisy cenowe takie jak Reuters i Bloomberg, które reprezentują faktyczne transakcje rynkowe zawierane na warunkach rynkowych. Do poziomu pierwszego zaliczamy przede wszystkim papiery wartościowe przeznaczone do obrotu lub wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody,
- poziom II: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o modele oparte na danych wejściowych pochodzących z aktywnego rynku i prezentowane w systemach Reuters lub Bloomberg i w zależności od instrumentów finansowych stosowane są następujące szczegółowe techniki wycen:
  - notowane ceny rynkowe dla danego instrumentu lub notowane ceny rynkowe dla instrumentu alternatywnego,
  - wartość godziwą swapów na stopę procentową oraz terminowych kontraktów walutowych oblicza się jako wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkowe krzywe dochodowości oraz aktualne kursy fixing NBP w przypadku instrumentów walutowych,

- inne techniki, takie jak krzywe dochodowości oparte na cenach alternatywnych dla danego instrumentu finansowego,
- poziom III: aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny wykorzystujące istotne parametry niepochodzące z rynku.

Poniższe tabele przedstawiają wartości bilansowe instrumentów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej usystematyzowane według powyższych kategorii.

Na dzień 31 marca 2018 roku

w tys. zł	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 968 097	1 138 775	-	4 106 872
instrumenty pochodne	421	1 138 774	-	1 139 195
dłużne papiery wartościowe	2 954 837	1	-	2 954 838
inwestycje kapitałowe	12 839	-	-	12 839
Inwestycyjne dłużne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	16 152 928	33 003	-	16 185 931
Pozostałe inwestycje kapitałowe	1 156	-	41 844	43 000
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	128 238	1 545 100	-	1 673 338
krótka sprzedaż papierów wartościowych	128 103	-	-	128 103
instrumenty pochodne	135	1 545 100	-	1 545 235

Na dzień 31 grudnia 2017 roku

w tys. zł	Poziom I	Poziom II	Poziom III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 161 980	1 017 945	-	2 179 925
instrumenty pochodne	188	1 017 944	-	1 018 132
dłużne papiery wartościowe	1 143 907	1	-	1 143 908
instrumenty kapitalowe	17 885	-	-	17 885
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	16 007 151	1 432 288	-	17 439 439
Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży	1 316	-	23 062	24 378
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	2 249	1 350 966	-	1 353 215
krótka sprzedaż papierów wartościowych	2 184	-	-	2 184
instrumenty pochodne	65	1 350 966	-	1 351 031
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	50 191	-	50 191

Na dzień 31 marca 2018 roku kwota aktywów finansowych klasyfikowanych do poziomu III obejmuje wartość udziału w spółce Visa Inc. w wysokości 23 658 tys. zł oraz wartość innych udziałów mniejszościowych w wysokości 18 186 tys. zł

Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota aktywów finansowych klasyfikowanych do poziomu III obejmuje wartość udziału w spółce Visa Inc. w wysokości 23 062 tys. zł

Sposób oszacowania wartości godziwej akcji Visa Inc uwzględnia wartość akcji Visa Inc. oraz korekty wynikające ze sporów (bieżących lub potencjalnych), których stroną byłaby Visa lub Bank. Udziały mniejszościowe w spółkach Biuro Informacji Kredytowej S.A. oraz Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A. wyceniane zostały do wartości godziwej przy zastosowaniu modelu wyceny według wartości księgowej kapitałów własnych. Dla pozostałych udziałów mniejszościowych jako wartość godziwą przyjęto cenę nabycia, która stanowi zdaniem Banku jej najlepsze przybliżenie.

Według założeń strategicznych Grupy zakłada się stopniową redukcję posiadanych zaangażowań kapitałowych, z wyjątkiem wybranych zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych prowadzących działalność na rzecz sektora finansowego. Poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z uwarunkowań rynkowych.

W okresie trzech pierwszych miesięcy 2018 roku nie dokonano zbycia pozostałych inwestycji kapitałowych (akcje i udziały mniejszościowe).

W I kwartale 2017 roku spośród inwestycji kapitałowych, których wycena wartości godziwej zgodnie z MSR 39 nie była możliwa Grupa dokonała zbycia udziałów w spółce Odlewnie Polskie S.A. Wartość bilansowa zbywanych udziałów w spółce Odlewnie Polskie S.A. wynosiła 42 tys. zł., zaś zysk na sprzedaży 292 tys. zł.

Zmiany aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej określonej z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku przestawia poniższa tabela:

	01.0131.03.2018	01.0131.12.2017	
	Pozostałe inwestycje kapitałowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
w tys. zł		Inwestycje kapitałowe	
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	23 062	18 965	
Reklasyfikacja/ korekta z tytułu zastosowania MSSF 9	18 186	-	
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	41 248	-	
Aktualizacja wyceny	596	4 097	
Stan na koniec okresu	41 844	23 062	

Poza wyżej wymienionymi aktywami w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są aktywa trwałe przeznaczone do zbycia, których wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest niższa od wartości bilansowej. W związku z tym wykazane są one w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej, która na dzień 31 marca 2018 roku wynosiła 1 123 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 1 928 tys. zł).

W I kwartale 2018 roku Grupa nie dokonywała transferu pomiędzy poziomami wartości godziwej instrumentów finansowych ze względu na stosowana metodę ustalania wartości godziwej.

W I kwartale 2018 roku Grupa nie dokonywała zmian w zasadach klasyfikacji instrumentów finansowych (prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej) do poszczególnych kategorii odzwierciedlających stosowaną metodę ustalania wartości godziwej (poziom I, poziom II i poziom III).

W tym samym okresie Grupa nie dokonywała zmian w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany przeznaczenia bądź wykorzystania aktywa.

W ciągu trzech pierwszych miesięcy 2018 roku nie wystąpiły również istotne zmiany warunków prowadzenia działalności i sytuacji gospodarczej, które mogłyby wpłynąć na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych Grupy, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej, czy po koszcie zamortyzowanym.

Na dzień 31 marca 2018 roku nie odnotowano istotnej zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela wycenianych według wartości godziwej w stosunku do końca 2017 roku, natomiast wzrost wielkości tego portfela wynikał przede wszystkim ze zwiększenia w I kwartale 2018 roku portfela papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu.

11 Utrata wartości i rezerwy

Zmianę stanu odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych przedstawia tabela poniżej:

w tys. zł	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI*	Razem
Odpis z tytułu utraty wartości należności od banków					
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2018 roku	(2 223)	(124)	-	-	(2 347)
Transfer	(179)	179	-	-	-
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(1 488)	-	-	-	(1 488)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	1	-	-	-	1
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	(94)	(55)	-	-	(149)
Różnice kursowe i inne zmiany	(10)	-	-	-	(10)
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 31 marca 2018 roku	(3 993)	-	-	-	(3 993)
w tys. zł	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI*	Razem
Odpis z tytułu utraty wartości należności od klientów					
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2018 roku	(54 767)	(76 847)	(537 115)	-	(668 729)
Transfer	525	(426)	(99)	-	-
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia	(7 465)	(946)	(32 288)	-	(40 699)
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania	6 726	5 416	31 733	-	43 875
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego (netto)	289	(3 104)	(4 106)	-	(6 921)
Zmniejszenie stanu odpisów w związku ze spisaniem	-	-	34 698	-	34 698

w tys. zł	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI*	Razem
Różnice kursowe i inne zmiany	(14)	(33)	(422)	-	(469)
Odpis z tytułu utraty wartości na dzień 31 marca 2018 roku	(54 706)	(75 940)	(507 599)	-	(638 245)

^{*}Na dzień 31 marca 2018 roku Grupa nie zidentyfikowała aktywów POCI (aktywa nabyte bądź udzielone z początkową utratą wartości).

W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku, jak również w roku 2017 Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz odwróceń odpisów z tego tytułu.

12 Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

w tys. zł	31.03.2018	31.12.2017
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	406 885	371 401
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	231 213	195 497
Aktywo netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	175 672	175 904

Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu.

13 Transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych

W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku wartość nabytych przez Grupę składników "Rzeczowych aktywów trwałych" wynosi 12 647 tys. zł (w 2017 roku: 92 288 tys. zł); wartość składników zbytych wynosi 0,0 tys. zł (w 2017 roku: 22 619 tys. zł).

Według stanu na dzień 31 marca 2018 roku Grupa nie posiadała istotnych zobowiązań umownych z tytułu dokonania w przyszłości zakupu rzeczowych aktywów trwałych.

Niespłacenie lub naruszenie postanowień umowy dotyczącej otrzymanego kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego

W okresie od 1 stycznia do 31 marca 2018 roku nie wystąpiło w Grupie zdarzenie niespłacenia lub naruszenia postanowień umowy dotyczącej otrzymanego kredytu lub pożyczki.

15 Sezonowość lub cykliczność działalności

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

16 Emisje, wykup i spłaty nie udziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie trzech miesięcy 2018 roku nie dokonano emisji dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych oraz ich wykupu bądź spłaty.

17 Wypłacone (lub zadeklarowane) dywidendy

Dywidendy zadeklarowane

Na posiedzeniu w dniu 21 marca 2018 roku Rada Nadzorcza Banku Handlowego w Warszawie S.A. podjęła uchwałę i pozytywnie zaopiniowała przedłożenie Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu wniosku Zarządu Banku w sprawie proponowanego podziału zysku netto za 2017 rok, w tym propozycji przeznaczenia na wypłatę dywidendy kwoty 537 010 956,00 zł, tj. 99,98% jednostkowego zysku netto. Dywidenda ma mieć charakter pieniężny. Powyższa propozycja oznacza, że proponowana dywidenda przypadająca na jedną akcję zwykłą wynosiłaby 4 złote 11 groszy.

Jednocześnie Rada Nadzorcza rozpatrzyła i pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu w sprawie terminu ustalenia prawa do dywidendy na dzień 18 czerwca 2018 roku oraz terminu wypłaty dywidendy na dzień 25 czerwca 2018 roku.

Propozycja Zarządu wraz z opinią Rady Nadzorczej zostanie przedłożona Walnemu Zgromadzeniu w celu podjęcia uchwały.

18 Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym nieujęte w sprawozdaniu finansowym

Po dniu 31 marca 2018 roku nie wystąpiły zdarzenia, nieujęte w tym sprawozdaniu finansowym, mogące w znaczący sposób wpłynąć na wyniki Grupy.

19 Zmiany udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych

Szczegółowe zestawienie udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych na dzień 31 marca 2018 roku i zmiany w stosunku do końca 2017 roku przedstawia poniższa tabela:

hl	Wg stanu i	na dzień	Zmiana		
w tys. zł	31.03.2018	31.12.2017	tys. zł	%	
Zobowiązania warunkowe udzielone					
finansowe	15 105 004	14 441 141	663 863	4,6%	
akredytywy importowe wystawione	215 908	148 607	67 301	45,3%	
linie kredytowe udzielone	14 889 096	14 292 534	596 562	4,2%	
gwarancyjne	2 443 970	2 375 341	68 629	2,9%	
gwarancje i poręczenia udzielone	2 381 897	2 312 023	69 874	3,0%	
akredytywy eksportowe potwierdzone	17 531	19 376	(1 845)	(9,5%)	
pozostałe	44 542	43 942	600	1,4%	
	17 548 974	16 816 482	732 492	4,4%	
Zobowiązania warunkowe otrzymane					
gwarancyjne (gwarancje otrzymane)	18 620 179	18 142 380	477 799	2,6%	
	18 620 179	18 142 380	477 799	2,6%	
Transakcje warunkowe z tytułu wymiany walutowej, papierów wartościowych i instrumentów pochodnych (zobowiązania udzielone/otrzymane)					
bieżące*	2 343 719	1 289 429	1 054 290	81,8%	
terminowe**	184 733 442	180 955 411	3 778 031	2,1%	
	187 077 161	182 244 840	4 832 321	2,7%	

^{*}Operacje wymiany walutowej i papierami wartościowymi z bieżącym terminem realizacji.

20 Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej Banku

W I kwartale 2018 roku struktura Grupy nie uległa zmianie, w tym w wyniku połączenia jednostek, uzyskania lub utraty kontroli nad jednostkami zależnymi, inwestycji długoterminowych, podziału, restrukturyzacji i zaniechania działalności.

21 Realizacja prognozy wyników na 2018 rok

Bank – jednostka dominująca nie przekazywał do publicznej wiadomości prognozy wyników na 2018 rok.

22 Informacja o akcjonariuszach

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających na dzień przekazania niniejszego raportu kwartalnego za I kwartał 2018 roku bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego Banku:

	Wartość akcji (w tys. zł)	Liczba akcji	Akcje %	Liczba głosów na WZ	Głosy w WZ %
Citibank Overseas Investment Corporation, USA	391 979	97 994 700	75,0	97 994 700	75,0
Pozostali akcjonariusze	130 659	32 664 900	25,0	32 664 900	25,0
	522 638	130 659 600	100,0	130 659 600	100,0

W okresie od przekazania poprzedniego raportu kwartalnego za III kwartał 2017 roku oraz skonsolidowanego raportu rocznego za 2017 rok do dnia przekazania niniejszego raportu kwartalnego za I kwartał 2018 roku struktura własności znacznych pakietów akcji Banku nie uległa zmianie.

23 Akcje emitenta będące w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej

Według informacji posiadanych przez Bank - jednostkę dominującą, spośród członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej Banku, posiadanie akcji Banku zadeklarowały następujące osoby:

^{**}Operacje na instrumentach pochodnych: transakcje wymiany walutowej, na stopę procentową, opcyjne.

lmię i nazwisko	Funkcja	llość akcji na dzień przekazania niniejszego raportu kwartalnego za I kwartał 2018 roku	llość akcji na dzień przekazania skonsolidowanego raportu rocznego za 2017 rok	llość akcji na dzień przekazania poprzedniego raportu kwartalnego za III kwartał 2017 roku
Andrzej Olechowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	2 200	2 200	2 200
Razem		2 200	2 200	2 200

Osoby nadzorujące i zarządzające nie zadeklarowały posiadania opcji na akcje Banku.

24 Informacja o toczących się postępowaniach sądowych

W I kwartale 2018 roku nie toczyło się przed sądem, organem administracji publicznej lub organem właściwym dla postępowania arbitrażowego postępowanie dotyczące wierzytelności lub zobowiązań Banku lub spółki zależnej od Banku, którego wartość stanowiłaby, co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łączna wartość wszystkich toczących się postępowań sądowych z udziałem Banku i spółek zależnych od Banku dotyczących wierzytelności w I kwartale 2018 roku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

Łączna wartość zobowiązań Banku i spółek zależnych z tytułu postępowań sądowych w zakresie zobowiązań w I kwartale 2018 roku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

Na wierzytelności będące przedmiotem postępowań sądowych Grupa, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dokonuje odpowiednich odpisów z tytułu utraty wartości.

W przypadku postępowań sądowych wiążących się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia zobowiązania przez Grupe utworzone sa odpowiednie rezerwy.

Według stanu na dzień 31 marca 2018 roku Bank był między innymi stroną 18 postępowań sądowych, które nie zostały prawomocnie zakończone, związanych z terminowymi operacjami finansowymi, przy czym w 11 sprawach Bank występował jako pozwany, zaś w 7 jako powód. Dodatkowo w tym czasie toczyło się jedno postępowanie kasacyjne w sprawie prawomocnie rozstrzygniętej na korzyść Banku (sprawa przeciwko Bankowi). Żądania i zarzuty w poszczególnych sprawach przeciwko Bankowi oparte są na różnych podstawach prawnych. Przedmiot sporu dotyczy w szczególności ważności zawartych terminowych operacji finansowych oraz wymagalności zobowiązań klienta z nich wynikających wobec Banku, a także potencjalnych roszczeń związanych z ich ewentualnym unieważnieniem przez sąd. Klienci starają się uniemożliwić Bankowi dochodzenie należności wynikających z terminowych operacji finansowych, kwestionują zobowiązania wobec Banku, podważają ważność zawartych umów, a także w niektórych przypadkach ządają zapłaty od Banku.

Bank był stroną postępowania wszczętego przez Prezesa UOKiK przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard i jednym z adresatów decyzji Prezesa UOKiK w tej sprawie. Postepowanie to dotyczyło praktyk ograniczających konkurencje na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty "interchange" za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu rynku przedsiębiorcom nie należącym do związków emitentów kart płatniczych, przeciw którym wszczęte zostało przedmiotowe postępowanie. Decyzja Prezesa UOKiK była przedmiotem rozważań w postępowaniach odwoławczych. W dniu 22 kwietnia 2010 roku Sąd Apelacyjny uchylił w całości wyrok SOKiK, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji. W dniu 21 listopada 2013 roku SOKiK wydał wyrok, na podstawie którego zmodyfikował karę nałożoną na Bank i ustalił jej wysokość na kwotę 1 775 720 zł. W dniu 6 października 2015 roku Sąd Apelacyjny ponownie zmienił zaskarżony wyrok SOKiK oddalając wszystkie odwołania od decyzji Prezesa UOKiK, również w zakresie modyfikacji nałożonych na banki kar, na skutek czego została przywrócona pierwotnie nałożona na Bank kara w kwocie 10 228 470 zł. Na skutek wniesionej przez Bank skargi kasacyjnej w dniu 25 października 2017 r. roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego, a sprawa została przekazana Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozpoczeło sie ponownie postepowanie apelacyjne. Kolejna rozprawa została wyznaczona na dzień 24 października 2018 r.. W pierwszym kwartale 2018 r. Bank otrzymał zwrot kary, który został ujęty w rachunku zysków i strat.

Z tytułu spraw sądowych zakończonych prawomocnym wyrokiem w I kwartale 2018 roku nie wystąpiły istotne rozliczenia.

Informacja o istotnych transakcjach z podmiotami powiązanymi zawartych na innych warunkach niż rynkowe

Wszelkie transakcje Banku i jednostek od niego zależnych dokonane z podmiotami powiązanymi w I kwartale 2018 roku były zawierane na warunkach rynkowych.

26 Informacja o znaczących umowach poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

Na koniec I kwartału 2018 roku łączna wartość udzielonych przez Bank lub jednostkę od niego zależną poręczeń i gwarancji jednemu podmiotowi lub jednostce od niego zależnej nie przekracza 10% kapitałów własnych Banku.

27 Opis czynników i zdarzeń mogących mieć wpływ na przyszłe wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku

Tempo zacieśniania polityki pieniężnej przez główne banki centralne na świecie może mieć wpływ na apetyt na ryzyko na rynkach międzynarodowych i przepływy kapitału. W scenariuszu szybkich podwyżek stóp procentowych w USA i wzrostu rentowności amerykańskich obligacji skarbowych mogłoby dojść do odpływu kapitału zagranicznego z rynków wschodzących. Dodatkowo, negatywny wpływ na popyt na aktywa w regionie mogłoby mieć szybkie ograniczenie programu skupu aktywów przez EBC. W rezultacie doszłoby do osłabienia krajowej waluty oraz wzrostu oprocentowania długu Skarbu Państwa i przedsiebiorstw.

Nasilenie działań protekcjonistycznych przez USA może mieć negatywny wpływ na obroty handlu międzynarodowego oraz globalny wzrost gospodarczy, a ewentualna odpowiedź ze strony innych ważnych uczestników handlu światowego może dodatkowo zwiększyć jego skalę. Wybuch wojny handlowej miałby niekorzystny wpływ na popyt na polski eksport i mógłby przyczynić się do wzrostu inflacji.

Proces wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej pozostaje głównym źródłem niepewności, mogącym wpływać na zmienność na rynkach finansowych oraz aktywność gospodarczą w Unii Europejskiej. Jedną z konsekwencji związanych z procesem wyjścia Wielkiej Brytanii z UE może być ograniczenie puli środków unijnych dostępnych dla Polski oraz innych krajów regionu Europy Środkowej w kolejnej perspektywie finansowej UE. Ryzyko to mogłoby wzrosnąć gdyby decyzję o wyjściu z Unii Europejskiej zaczęły rozważać również rządy innych krajów europejskich.

Zagrożeniem dla stabilności na rynkach finansowych oraz napływu kapitału zagranicznego do Polski może być także ponowne nasilenie napięć geopolitycznych na świecie. Intensyfikacja konfliktów w Syrii, na Ukrainie, w Afganistanie i dalsze pogorszenie stosunków pomiędzy USA i Koreą Północną oraz Rosją mogłyby doprowadzić do wzrostu awersji do ryzyka i osłabienia złotego oraz negatywnie wpłynąć na inwestycje zagraniczne w Polsce oraz światowy wzrost gospodarczy.

Niepewność dotycząca zmian w polityce gospodarczej w kraju, w tym szczególnie przyszłych zmian w systemie podatkowym, może przyczyniać się do odraczania przez polskie przedsiębiorstwa nowych projektów inwestycyjnych. Zmniejszenie skali inwestycji mogłoby mieć negatywny wpływ na potencjał polskiej gospodarki, obniżając tempo wzrostu w horyzoncie najbliższych kilku lat.

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za I kwartał 2018 roku Skrócony rachunek zysków i strat

who al	l kwartał	l kwartał
w tys. zł	<u>narastająco</u> okres	narastająco okres
Za okres	od 01/01/18	od 01/01/17
24 01100	do 31/03/18	do 31/03/17*a
Przychody z tytułu odsetek	312 271	312 017
Przychody o podobnym charakterze	15 425	n/d
Koszty odsetek i podobne koszty	(51 120)	(58 414)
Wynik z tytułu odsetek	276 576	253 603
Przychody z tytułu opłat i prowizji	152 004	141 934
Koszty opłat i prowizji	(18 553)	(17 040)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	133 451	124 894
Przychody z tytułu dywidend	58	-
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	96 730	72 406
Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ^b	36 701	4 986
Wynik na pozostałych inwestycjach kapitałowych ^c	476	292
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	3 682	4 581
Pozostałe przychody operacyjne	17 608	8 377
Pozostałe koszty operacyjne	(6 327)	(11 434)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	11 281	(3 057)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	(320 433)	(320 577)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(18 524)	(16 486)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	(254)	2
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych ^d	(5 540)	(29 670)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(18 998)	(19 593)
Zysk brutto	195 206	71 381
Podatek dochodowy	(50 369)	(31 751)
Zysk netto	144 837	39 630
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	130 659 600	130 659 600
Zysk na jedną akcję (w zł)	1,11	0,30
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	1,11	0,30

a. Na dzień 1 stycznia 2018 roku Bank zastosował MSSF 9 "Instrumenty finansowe" oraz MSSF 15 "Przychody z umów z klientami" po raz pierwszy nie dokonując przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

Skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tys. zł	l kwartał narastająco	l kwartał narastająco
	okres	okres
	od 01/01/18	od 01/01/17
	do 31/03/18	do 31/03/17*a
Zysk netto	144 837	39 630
Pozostałe całkowite dochody, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:		
Wycena aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (netto) ^e	86 840	31 982
Całkowite dochody ogółem	231 677	71 612

e. Odpowiada pozycji 'Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)' według MSR 39.

b. Odpowiada pozycji 'Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży' według MSR 39.

c. Odpowiada pozycji 'Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży' według MSR 39.

d. Odpowiada pozycji 'Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne' według MSR 39.

Skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na dzień	31.03.2018	31.12.2017*
w tys. zł			
AKTYWA			
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym		466 403	462 12
Należności od banków		1 221 494	836 16
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		4 094 033	2 162 04
Inwestycyjne dłużne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ^f		16 185 931	17 439 43
Pozostałe inwestycje kapitałowe ^g		149 071	132 53
Należności od klientów		20 114 043	19 766 80
Rzeczowe aktywa trwałe		340 415	375 67
Wartości niematerialne		1 381 363	1 351 58
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		176 964	176 97
Inne aktywa		171 309	158 68
Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia		1 123	1 92
Aktywa razem		44 302 149	42 863 96
ZOBOWIĄZANIA Zobowiązania wobec banków Zobowiazania finansowe przeznaczone do obrotu		3 221 186 1 669 419	1 568 26 1 351 03
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu		1 669 419	1 351 03
Pochodne instrumenty zabezpieczające		-	50 19
Zobowiązania wobec klientów		31 410 351	32 172 44
Rezerwy		41 046	17 87
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		64 455	52 34
Inne zobowiązania		864 977	777 21
Zobowiązania razem		37 271 434	35 989 34
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy		522 638	522 63
Kapitał zapasowy		2 944 585	2 944 58
Kapitał z aktualizacji wyceny		76 668	(9 376
Pozostałe kapitały rezerwowe		2 879 669	2 879 66
Zyski zatrzymane		607 155	537 10
Kapitał własny razem		7 030 715	6 874 61
Zobowiązania i kapitał własny razem		44 302 149	42 863 96

f. Odpowiada pozycji 'Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży' według MSR 39. g. Odpowiada pozycji 'Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży' według MSR 39.

Skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2018 roku	522 638	2 944 585	(9 376)	2 879 669	537 102	6 874 618
Zmiany wynikające z zastosowania MSSF 9	-	-	(796)	-	(74 784)	(75 580)
Stan na 1 stycznia 2018 roku z uwzględnieniem zmian wynikających z zastosowania MSSF 9	522 638	2 944 585	(10 172)	2 879 669	462 318	6 799 038
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	86 840	-	144 837	231 677
zysk netto	-	-	-	-	144 837	144 837
wycena aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (netto) ^h	-	-	86 840	-	-	86 840
Stan na 31 marca 2018 roku	522 638	2 944 585	76 668	2 879 669	607 155	7 030 715

w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	522 638	2 944 585	(215 061)	2 867 565	604 199	6 723 926
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	31 982	-	39 630	71 612
zysk netto	-	-	-	-	39 630	39 630
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	31 982	-	-	31 982
Stan na 31 marca 2017 roku*a	522 638	2 944 585	(183 079)	2 867 565	643 829	6 795 538

w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	522 638	2 944 585	(215 061)	2 867 565	604 199	6 723 926
Całkowite dochody ogółem, z tego:	-	-	205 685	(207)	537 102	742 580
zysk netto	-	-	-	-	537 102	537 102
wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	-	205 685	-	-	205 685
zyski aktuarialne z wyceny programu określonych świadczeń (netto)	-	-	-	(207)	-	(207)
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(591 888)	(591 888)
Transfer na kapitały	-	-	-	12 311	(12 311)	-
Stan na 31 grudnia 2017 roku*a	522 638	2 944 585	(9 376)	2 879 669	537 102	6 874 618

h. Odpowiada pozycji 'Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)' według MSR 39.

Skrócone sprawozdanie z przepływów pienieżnych

w tys. zł	l kwartał	l kwartał
	narastająco	narastająco okres
	okres	
	od 01/01/18	od 01/01/17
	do 31/03/18	do 31/03/17 ^a
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	514 477	672 754
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	41 822	1 701 961
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(12 609)	(37 148)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(25 445)	(48 730)
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	518 245	2 288 837
Zmiana stanu środków pieniężnych	3 768	1 616 083

Skrócona informacja dodatkowa

1. Oświadczenie o zgodności

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone zgodnie "z wymogami Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej MSR 34 "Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa", który został zatwierdzony przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami.

Nie zawiera ono wszystkich informacji wymaganych dla pełnego rocznego sprawozdania finansowego i powinno być czytane łącznie z rocznym jednostkowym sprawozdaniem finansowym Banku za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku oraz skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za I kwartał 2018 roku.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757) Bank jest zobligowany do publikacji kwartalnych wyników finansowych za okres 3 miesięcy, kończący się 31 marca 2018 roku, który jest uznawany za bieżący śródroczny okres sprawozdawczy.

2. Zasady przyjęte przy sporządzeniu sprawozdania finansowego

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku za I kwartał 2018 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu, na podstawie którego emitent będący jednostką dominującą nie jest obowiązany do przekazywania odrębnego jednostkowego raportu kwartalnego, pod warunkiem zamieszczenia w skonsolidowanym raporcie kwartalnym skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego, zawierającego: bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych oraz skróconą informację dodatkową, zawierającą te informacje i dane, które są istotne dla właściwej oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego emitenta, a nie zostały uwzględnione w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto w myśl przepisów wyżej wymienionego Rozporządzenia wymagane jest, aby skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego z uwzględnieniem zmian opisanych w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za I kwartał 2018 roku.

Zasady przyjęte przy sporządzeniu niniejszego skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku są zgodne z zasadami rachunkowości przyjętymi i opisanymi w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 roku z uwzględnieniem zmian opisanych w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy za I kwartał 2018 roku.

Pozostałe informacje i objaśnienia przedstawione do skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za I kwartał 2018 roku zawierają wszystkie istotne informacje stanowiące jednocześnie dane objaśniające do niniejszego skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku.

Poniżej przedstawiono w uzupełnieniu podsumowanie wyników finansowych Banku za I kwartał 2018 roku.

Wyniki finansowe Banku

W I kwartale 2018 roku Bank wypracował zysk brutto w wysokości 195 mln zł w porównaniu z 71 mln zł zysku brutto w analogicznym okresie 2017 roku, co odpowiada wzrostowi o 173,5% r./r.

Zysk netto osiągnięty w okresie od stycznia do marca wyniósł 145 mln zł w porównaniu z 40 mln zł zysku netto w analogicznym okresie 2017 roku, to jest, wzrósł o 265,5% r./r.

Wpływ na kształtowanie się zysku netto Banku w I kwartale 2018 roku miał wzrost wyniku z tytułu odsetek i prowizji o 32 mln zł (tj. 8,3% r./r.), istotny wzrost wyniku na instrumentach finansowych (handlowe instrumenty finansowe i rewaluacja, inwestycyjne dłużne aktywach finansowych, pozostałe inwestycje kapitałowe) łącznie o 56 mln zł (tj. 72,4% r./r.), spadek wyniku na rachunkowości zabezpieczeń o 1 mln zł., wzrost kosztów działania Banku i kosztów ogólnego zarządu oraz amortyzacji łącznie o 2 mln zł (tj. 0,6% r./r.), niższe odpisy (netto) z tytułu utraty wartości aktywów finansowych o 24 mln zł (tj. 81,3% r./r.), wzrost wyniku na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych i wyniku

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za I kwartał 2018 roku

z tytułu zbycia pozostałych aktywów łącznie o 14 mln zł oraz w mln zł (tj. 58,6%).	ryższe obciążenie wyniku podatkiem dochodowym o 19
Skonsolidowany raport kwartalny za I kwartał 2018 roku Handlowego w Warszawie S.A. www.citihandlowy.pl.	będzie udostępniony na stronie internetowej Banku
Podpis Dyrektora Departamentu Sprawozdawczości Finansowej, Kontroli i Podatków Data i podpis	Podpis Wiceprezesa Zarządu Banku
	Data i podpis
10.05.2018 roku	10.05.2018 roku